<u>בפני ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-26</u> **<u>פ"מ 8/26</u>**

בעניין שבין:

1. רשימת עוצמה יהודית

2. השר לביטחון לאומי, ח"כ איתמר בן גביר

שניהם באמצעות עו"ד זאב וולף ו/או עו"ד דוד בבלי
מרחוב רועי קליין 21, בית שמש
טל' 054-8112044 ; פקס': 077-5558505
דוא"ל: ZeevWolf.Law@gmail.com

<u>המבקשים</u>

- נגד -

סמי אבו שחאדה

ע"י ב"כ עוה"ד חסן ג'בארין (מ.ר. 15528) ו/או סוהאד בשארה ו/או הדיל אבו סאלח ו/או אריאל רמז ו/או סלאם ארשייד ו/או לובנה תומא ו/או סומא בשיר ואח'
מעדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
רחוב יפו 94, חיפה
טל: 04-9501610 ; פקס: 04-9503140
דוא"ל: adalah@adalah.org

היועצת המשפטי לממשלה

על ידי פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
שדרות וולפסון 2, קריית הממשלה ע"ש דוד בן-גוריון
ירושלים, ת"ד 49029, מיקוד 9149001
טל': 073-3925590 ; פקס': 02-6467011
דוא"ל: HCJ-dep@justice.gov.il

<u>המשיבים</u>

<u>כתב תשובה מטעם סמי אבו שחאדה</u>

המשיב מתכבד בזאת להגיש את תגובתו לבקשה לפסילת מועמדותו מלהתמודד בבחירות לכנסת ה- 26, לפיה מתבקשת הוועדה הנכבדה לדחות את בקשת הפסילה כדלקמן:

<u>פתח דבר</u>

1. מר סאמי אבו שחאדה כיהן כח"כ בכנסת ה- 22 ובכנסת ה- 23. הוא יליד העיר לוד ותושב העיר יפו.

2. הניסיון, במסגרת בקשת הפסילה דנן, לייחס למר אבו שחאדה תמיכה באלימות כאמצעי לקידום אג'נדה פוליטית הוא ניסיון נואל ומשולל בסיס, והוא דוחה אותו בשאט נפש. מר אבו שחאדה פעל כל חייו לקידום עקרונות של צדק, שוויון ודמוקרטיה באמצעות הידברות, דיון מבוסס ידע ושכנוע. בנוסף, כאדם המחויב באופן עמוק לעקרונות האוניברסליים של זכויות אדם, הוא מתנגד באופן הנחרץ ביותר לשימוש באלימות כדרך פוליטית והוא מתנגד לפגיעה בחיי כל אזרח או אדם באשר הוא וללא קשר לזהותם האתנית, הלאומית או הדתית.

3. כתביו של מר אבו שחאדה סולפו הוצאו מהקשרם, וכפי שיפורט להלן, הבקשה בעניינו אינה מתבססת על תשתית ראייתית כלשהי, לא כל שכן תשתית מספקת המקימה איזו מעילות הפסילה האמורות. בפרט, אין בבקשה כדי להצביע על אמירה, מעשה או פעולה של מר אבו שחאדה, שיש בהם כדי לבסס תמיכה במאבק מזוין.

4. לתגובה זו מצורף תצהירו של מר סאמי אבו שחאדה וכן חוות דעתו של פרופסור אסעד ג'אנם מאוניברסיטת חיפה.

<u>המסגרת הנורמטיבית לפי ההלכה הפסוקה</u>

א. <u>שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית - ס' 7א(א)(1)</u>

1. המאפיינים "הגרעיניים-המינימליים" של מדינת ישראל כמדינה יהודית והמאפיינים ה"גרעיניים-המינימליים" שלה כמדינה דמוקרטית נקבעו ב**א"ב 11280/02 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השש-עשרה נ' טיבי**, פ"ד נז(4) 1, 14 (2003) (להלן: **עניין טיבי**), כך שפגיעה במאפיינים אלה היא זו העשויה להקים עילת פסילה מתוקף סעיף זה. מאפיינים אלה כוללים את זכותו של כל יהודי לעלות למדינת ישראל שבה יהיה רוב יהודי; כי עברית היא שפתה הרשמית המרכזית של המדינה; כי סמליה וחגיה של המדינה משקפים בעיקרם את המסורת היהודית, וכי מורשת ישראל היא מרכיב מרכזי במורשת הדתית והתרבותית של המדינה (א"ב 1806/19 **ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21 נ' ד"ר עופר כסיף**, פסקאות 17-12 (להלן: **עניין כסיף**), עניין **טיבי**, בעמ' 22; השוו לעמדת השופט י' טירקל באותו עניין בעמ' 101; א"ב 1095/15 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת העשרים נ' זועבי, [פורסם בנבו] פסקה 66 (10.12.2015) (להלן: עניין **זועבי השני**); א"ב 9255/12 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת התשע-עשרה נ' זועבי, [פורסם בנבו] (להלן: עניין **זועבי הראשון**), בפסקה 20; ע"ב 561/09 **בל"ד – המפלגה הלאומית הדמוקרטית נ' ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-18**, [פורסם בנבו] (להלן: עניין **בל"ד**), בפסקה 6; והשוו: **רע"א 7504/95 יאסין נ' רשם המפלגות**, פ"ד נ(2) 45, 58-60 וכן בעמ' 71 (1996) (להלן: עניין **יאסין**), בעמ' 66; דבריו של השופט ש' לוין בעניין בן שלום, בעמ' 248; ראו עוד אמנון רובינשטיין ורענן הר-זהב חוק-יסוד: הכנסת 64 (1993)).

2. לפי הפסיקה, עילה זו אין משמעה שניתן למנוע התמודדות כל מי שמתנגד לרעיון הציוני או כופר בו: "קשה להלום כי מדינת ישראל תוציא אל מחוץ למחנה כל מי שאינו ציוני, או כל מי שכופר אידיאולוגית ברעיון הציוני. פסילת רשימה או מועמד בגין שיח ודיבור שאינו ציוני מהווה צמצום-מה של הרכיב הדמוקרטי. לכן, ולצורך עילת הפסילה בסעיף 7א(א)(1) לחוק-יסוד: הכנסת, יש לאזן בין שני הרכיבים של "יהודית ודמוקרטית" בתבונה וברגישות, שלא יאמרו המקטרגים כי מדינתנו "דמוקרטית" היא כלפי הרוב היהודי ו"יהודית" היא כלפי המיעוט הערבי" (עניין **זועבי השני**, ובעניין **כסיף**, ש' עמית, פסקה 4).

3. ובעניין **טיבי** נקבע כי "בגדר הפירוש המצומצם [של סעיף 7א] נקבע כאמור שאידולוגיה כשלעצמה אינה עולה כדי עילת פסילה, וכי את עילות הפסילה יש לפרש באופן דווקני כך שרק מטרות ומעשים המגלמים באופן חד משמעי שלילה של ערכי היסוד של המדינה יהיו עשויים להביא לפסילת רשימה או מועמד" (עניין **טיבי** בעמ' 97).

4. עוד נקבע בפסיקה כי הקריאה להגשמת עקרון "מדינת כל אזרחיה" **אין משמעה, מניה וביה, שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית**. כל עוד קריאה זו מכוונת להבטחת שוויון בין כלל האזרחים, אין לראות

בה, כשלעצמה, קריאה השוללת את קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית. לעומת זאת "אם המטרה של היות ישראל 'מדינת כל אזרחיה' מכוונת ליותר מכך, והיא מבקשת לפגוע ברציונל המונח ביסוד הקמת המדינה ובכך לשלול את אופייה של מדינת ישראל כמדינתו של העם היהודי, כי אז יש בכך כדי לפגוע במאפיינים הגרעיניים והמינימליים המאפיינים את מדינת ישראל כמדינה יהודית" (עניין טיבי, בעמ' 22-23 ובעמ' 41).

ב. <u>תמיכה במאבק מזוין של מדינת אויב או ארגון טרור נגד מדינת ישראל</u>

5. עילת פסילה זו קובעת כי "רשימת מועמדים לא תשתתף בבחירות לכנסת ולא יהיה אדם מועמד בבחירות לכנסת, אם יש במטרותיה או במעשיה של הרשימה או במעשיו של האדם, לרבות בהתבטאויותיו, לפי הענין, במפורש או במשתמע, תמיכה במאבק מזוין, של מדינת אויב או של ארגון טרור, נגד מדינת ישראל".

6. הפסיקה קבעה כי תמיכה במאבק כאמור תיקבע כאשר הרשימה או המועמד **נוטלים חלק פעיל במאבק מזוין או תומכים בו תמיכה חומרית, פוליטית או אחרת, כאשר התמיכה מהווה מאפיין מרכזי ודומיננטי במפלגה והיא פועלת לצורך הגשמתו בצורה חוזרת ונישנית**:

> "תמיכה זו יכולה להיות חומרית, וכמוה כנטילת חלק במאבק עצמו. תמיכה זו יכולה להיות פוליטית. זכותה של הדמוקרטיה להגן על עצמה כנגד תמיכה פוליטית זו. תמיכה פוליטית זו יכולה ללבוש צורות שונות, אשר מעניקות לגיטימציה למאבק המזויין נגד המדינה (ראו סעיף 9(ד) של החוק על המפלגות הפוליטיות שנתקבל בספרד ביום 27.6.2002). כמובן, הדרישות הכלליות עליהן עמדנו (בפסקה 6 לעיל) החלות לגבי כל עילה למניעת השתתפות בבחירות, צריכות לחול גם לעניין העילה של תמיכה במאבק מזויין נגד המדינה. על כן צריך שתמיכה (חומרית או פוליטית) מהווה מאפיין דומיננטי או מרכזי של המפלגה או הרשימה, וכי היא פועלת באופן חוזר ונישנה – ולא אך ספורדי – להגשמתו" (עניין **טיבי** בפסקה 18. ראו גם כן עניין **כסיף** בפסקה 15).

7. **נטילת חלק פעיל או תמיכה חומרית/פוליטית או אחרת:** בעניין **טיבי** נקבע כי מניעת התמודדות מכוח עילה זו תתאפשר מקום שבו מועמד או רשימה נוטלים בעצמם חלק פעיל במאבק מזוין של ארגון טרור או מדינת אויב נגד המדינה וכן מקום שבו הם מעודדים מאבק כזה או תומכים בו תמיכה חומרית, פוליטית או אחרת (שם, בפסקה 69; ראו עוד עניין טיבי, בעמ' 27; עניין בל"ד, בפסקה 7; עניין זועבי הראשון, בפסקה 29).

8. **מטרה מרכזית:** בעניין **כסיף** נקבע כי עילת הפסילה בתמיכה במאבק מזוין מתייחסת לפעילות רצינית ולא סתם תמיכה בעמדה פוליטית זו או אחרת של ארגון שהוגדר כארגון טרור. נקבע: "ההלכה הנוהגת עמנו קובעת כי על מנת להוכיח כי רשימה או מועמד המבקשים להתמודד בבחירות תומכים במאבק מזוין של מדינת אויב או של ארגון טרור, יש להראות כי זוהי המטרה המרכזית של הרשימה וכי היא פועלת למימושה באופן מעשי" (שם, פסקה 59, ש' חיות)

9. התמיכה היא **במאבק מזוין של מדינת אויב או של ארגון טרור** (עניין **טיבי**, בעמוד 27; ראו עוד עניין **זועבי** השני, בפסקה 69; להרחבה בסוגיה זו ראו גל וקרמניצר, בעמ' 16-19). דהיינו אין די להוכיח סתם תמיכה

במעשה טרור, ולא מספיק להראות תמיכה בארגון טרור, צריך להוכיח תמיכה בפעילות המזוינת של הארגון/המדינה. השופט חשין הביע את עמדתו בנושא כיו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-16 ודבריו צוטטו בהסכמה על ידי הנשיא, דאז, ברק בעניין **טיבי**:

> "**הכנסת צמצמה את המסגרת של הפסילה. זה לא סתם אם אתה תומך בטרור, אלא צריך להיות ארגון טרור, במאבק מזוין של ארגון טרור**. כמובן שאם אתה תומך בחמאס או בג'יהאד האסלאמי אז פשיטא שזה כמובן ארגון טרור שיש לו מאבק מזוין וכאילו תמכת במאבק מזוין. אבל **סתם מעשי טרור, סתם תשבחות או תמיכה במעשי טרור אינם נכנסים במסגרת הזאת של פסילה**" (ישיבה מס' 363 מיום 31.12.2002, עמ' 602).
>
> [...] **תמיכה בארגון טרור לא מהווה עילת פסילה**, וכי נדרש לבסס **תמיכה במאבק מזוין של ארגון טרור כנגד ישראל** (עמ' 602 לפרוטוקול). **התמיכה צריכה להיות בדרך הטבע, יום יום ובארגון טרור ספציפי** (עמ' 603 לפרוטוקול). השופט מ' חשין הציג את עמדתו לפיה על מנת למנוע אדם או רשימת מועמדים מלהשתתף בבחירות יש להראות שעילת הפסילה היא "**דבר דומיננטי... שלילה מוחלטת של המדינה, גזענות מוחלטת, תמיכה בארגון טרור מוחלט כאילו שאני חבר חמאס... או חיזבאללה** (עמ' 661 לפרוטוקול). בסופו של דבר, הציג השופט מ' חשין את עמדתו לפיה לאחר עיון במכלול החומר לא נראה כי בוססה בעניין זה שלילה מוחלטת של יהדות המדינה, או תמיכה מוחלטת במאבק מזוין (שם). השופט מ' חשין ציין כי "אני חושב שהדמוקרטיה הישראלית היא דמוקרטיה חזקה... אנחנו יכולים לסבול גם חריגים, ויהיו קיצוניים אפילו" (עמ' 661 לפרוטוקול). על רקע זה הגיע השופט מ' חשין למסקנה כי אין מקום למנוע את השתתפות ח"כ בשארה בבחירות לכנסת". עניין **טיבי**, עמ' 27 ו- 39 לפסק הדין.

ובעניין **יזבק**, קבע השופט עמית כי "הזדהות עם חבר בארגון טרור" אינה מהווה "תמיכה במאבק מזוין של ארגון טרור":

> "הוראת הפסילה שבסעיף 7א(א)(3) לחוק היסוד עניינה ב"תמיכה במאבק מזוין, של מדינת אויב או של ארגון טרור, נגד מדינת ישראל". עילת הפסילה אינה "הזדהות" עם חבר בארגון טרור", אלא "תמיכה" במאבק מזוין של ארגון טרור, היינו תמיכה במעשי הטרור ולא במבצע. והשוו גם בחוק המאבק בטרור, תשע"ו-2016, בו קיימת הבחנה בין עבירה של "הזדהות עם ארגון טרור" (סעיף 24(א) לחוק), לבין עבירה של "תמיכה או הזדהות עם מעשה טרור" (סעיף 24(ב)), כאשר האחרונה היא עבירה חמורה יותר.

המונחים "הזדהות" ו"תמיכה" גם אינם חופפים. יש כמובן מצבים בהם הזדהות כמוה כתמיכה, מפורשת או משתמעת. ואולם, עשויות להיות נסיבות בהן ביטויי הזדהות עם מי שביצע בעברו פעולת טרור אינה בהכרח תמיכה במעשי הטרור שביצע. זאת במיוחד כאשר ביטוי ההזדהות לא נעשה בסמוך לביצוע מעשה הטרור ואינו מתייחס לאירוע הטרור." (א"ב 852/20 **וועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה- 23 נגד ח"כ היבא יזבק** (פסק דין 9.2.2020) להלן: **עניין יזבק**)).

ג. <u>הרף הראייתי הדרוש לפסילת מועמד</u>

10. בשים לב למעמדן הרם של הזכויות לבחור ולהיבחר, נפסק כי על הראיות שבקשה נסמכת עליהן להיות **ברורות, חד-משמעיות ומשכנעות**, וכי "כגודל הזכות כך גם גודלה ועוצמתה של הראיה, המשמשת יסוד להחלטה בדבר הפחתתה של הזכות" (ע"ב 2/84 **ניימן נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת האחת-עשרה**, לט(2) 225, 251 (1985) (להלן: **עניין ניימן השני**)).

11. בהתאם לכך, פסק בית המשפט העליון פעם אחר פעם כנקודת מוצא שיש לפרש את עילות הפסילה בצמצום ולהפעילן **במקרים קיצוניים ביותר** (ראו למשל **עניין ניימן השני**, בעמ' 187; **עניין טיבי**, בעמ' 17-18; **עניין כסיף**, ש' חיות, פסקה 12).

12. לעניין הרף הראייתי הנדרש לצורך פסילת מועמדותה של רשימה, נקבעו בפסיקה אמות מידה **מחמירות שעל הטוען לפסילת הרשימה לעמוד בנטל הוכחתן** (ראו עניין **כסיף**, בפסקה 16). אמות המידה הראייתיות הנדרשות כדלקמן:

א. ראשית, מטרותיו של המועמד ולמאפיינים הדומיננטיים הניצבים כמרכזיים בין השאיפות או הפעילויות שלו **ולתופעות המהוות יעד שליט** וזאת להבדל מהפנייה לדברים שהיו שוליים.

ב. על מטרותיו הדומיננטיות והמרכזיות של ההמועמד מ**ההצהרות המפורשות** שלו שיש בהן **היגד ישיר** וכן ממסקנות מסתברות המשתמעות **באופן חד משמעי מההצהרות.**

ג. יש להראות כי המועמד פועל למען מימוש המטרות ולהפיכתן מרעיון והגשמתו. **על כן נדרשת פעילות בשטח להוצאת מטרות המועמד מהכוח אל הפועל. פעילות זו צריכה להיות חוזרת ונשנית ואין די בפעילות ספורדית**.

ד. יש לוודא כי הפעילות מגיעה לכדי **ביטוי חמור וקיצוני מבחינת עוצמתה**.

ה. נדרשות **ראיות שהינן משכנעות, ברורות וחד-משמעיות**.

ו. עוד נדרשת **מסה קריטית של ראיות** בעלות אמינות גבוהה להצדקת הפסילה. **נטל הראיה בעניין זה חל על הטוען לפסילה וספק המתעורר לגבי דיות המסכת הראייתית צריך לפעול נגד הפסילה,** כאשר כמות הראיות הן בעלות משקל.

13. ייטען כבר כאן, כי הבקשה לא מתבססת על הדרישה המינהלית לפיה הראיות חייבות להיות "ברורות, חד-משמעיות ומשכנעות". היא בוחרת באמרות אקראיות שהופיעו בכתבות אינטרנטיות שמקורן מפוקפק ואשר לא נערכו או נכתבו על ידי מר אבו שחאדה.

14. הבקשה נשענת על אמרות שעניינן נידון במסגרת סוגיית "מדינת כל אזרחיה" יותר מפעם על ידי בית המשפט העליון ובעקבות כך אושרה התמודדותה של בל"ד לכנסת ולכן אמרות אלו אינן רלבנטיות. בע"ב 6668/22 **בל"ד ברית לאומית דמוקרטית נ' ועדת הבחירות המרכזית לבחירות לכנסת ה-25** (נבו 9.10.2022) נקבע בהקשר זה, כי "בקשת הפסילה שבפנינו אינה אמורה להיות הליך של דיון נוסף בפסיקותיו הקודמות של בית משפט זה. על המבקש להורות על פסילתה של בל"ד כעת להצביע על שינוי נסיבות מהותי ועדכני – כזה החורג מן התקדימים ומן התשתית העובדתית שכבר נדונה והוכרעה. (עניין **בל"ד** פסקה 2 לחוות דעתה של השופטת דפנה ברק-ארז). בית המשפט המשיך וקבע, כי "פעם נוספת אנו נדרשים להכריע בשאלת פסילתה של רשימה שעניינה חזר ונדון בפני בית משפט זה מספר פעמים. בנסיבות העניין, זו אינה רק נקודת המוצא לדיון, אלא גם במידה רבה אף נקודת הסיום, משלא הוצגו בפנינו ראיות משמעותיות חדשות שיש בהן כדי להשליך על הכרעות שיפוטיות

קודמות באותו עניין עצמו." (עניין בל"ד פסקה 1 לחוות דעתה של השופטת דפנה ברק-ארז). הדברים האמורים יפים הם גם לענייננו.

15. למרות שמר אבו שחאדה כיהן תקופה רבה וממושכת כחבר כנסת ולמרות שהעשייה הפרלמנטארית היא המבחן העיקרי לסוגיית פסילת מועמדותו של חבר כנסת שכיהן תקופה ממושכת, הבקשה לא מתייחסת לאף מעשה או פעולה פרלמנטארית של מר אבו שחאדה. הבקשה לא מעלה אף מעשה או פעולה שיש בהן תמיכה במאבק מזוין של ארגון טרור כמתבקש בהלכות בית המשפט העליון. הבקשה אף לא מעלה ברף הנמוך ביותר אימרה כלשהי שיש בה קריאה או עידוד לשימוש באלימות כדרך פוליטית.

16. יתירה מכך, הבקשה מתעלמת מהאמרות הרבות והעקביות והעמדות שפורסמו על ידי מר אבו שחאדה שבהן הוא מוקיע את השימוש באלימות נגד מאין דהוא כדרך או כאמצעי פוליטי.

17. הבקשה לא מצליחה להראות כי פעילויות פסולות או פליליות הינן יעד שליט ודומיננטי במעשיו של מר אבו שחאדה. שהרי מדובר במועמד שמעולם לא הוגש נגדו כתב אישום ומעולם לא נחקר בגין הסתה למעשה טרור, תמיכה בארגון טרור או עידוד לאלימות.

18. הבקשה גם רחוקה מאוד מלהוכיח כי מדובר במועמד שפעול באופן חוזר ונישנה ובעקביות נגד עילות הפסילה.

19. ובכל מקרה, הבקשה לא מבססת תשתית עובדתית המעידה על קיומה של "מסה קריטית" של ראיות המוכיחות שמר שחאדה פועל בניגוד לעילות הפסילה.

20. אין מקום לסיים את סיכום הטיעונים מבלי להתייחס למאמרו של מר אבו שחאדה אשר פורסם ביום 8.10.23. אמנם, מאמר זה לא שיבח את הטבח שביצע חמאס ביישובי עוטף עזה, ואף אין בו עידוד או תמיכה במאבק מזוין, המסר המרכזי העולה מן המאמר מופיע בסופו, ולפיו יש לבחור באפיק המדיני, להוציא את המהלך מידי חמאס ולהעבירו לידי הרשות הפלסטינית ומדינות ערב. מר אבו שחאדה הסביר בתצהירו, בהרחבה ובפירוט, את הרקע לפרסום המאמר ואת תוכנו, ואף הבהיר בכנות כי בדיעבד הוא סבור שטעה ושגה בפרסומו.

21. בכל מקרה, פירסום מאמר זה, אף אם אינו חף מבעייתיות אינו משנה את הטיעונים נגד פסילת מועמדותו של מר אבו שחאדה, לפיהם אין בדבריו תמיכה במאבק מזוין וכי אין "מסה קריטית" של ראיות העומדת נגדו.

על יסוד האמור לעיל כולל תצהירו המפורט של מר אבו שחאדה וכן חוות הדעת המקצועית, מתבקשת הועדה הנכבדה לדחות את הבקשה ולאשר את התמודדותו של מר אבו שחאדה לבחירות לכנסת.

ב/	ב/	
חסן ג'בארין, עו"ד	סוהאד בשארה, עו"ד	הדיל אבו סאלח, עו"ד

<u>תצהיר</u>

אני, סאמי אבו שחאדה ת.ז יו"ר מפלגת בל"ד - ברית לאומית דמוקרטית, מועמד לכנסת ה-26 מטעם הרשימה המשותפת, לאחר שהוזהרתי כי עליי לומר את האמת ואחרת אהיה צפוי לעונשים פליליים הקבועים בחוק בדבר אמרת שקר, אני נותן תצהירי זה כדלקמן:

1. אני מתכבד להגיש תצהיר זה בפני ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-26 כתגובה לבקשת פסילת מועמדותי בבחירות לכנסת מטעם רשימת עוצמה יהודית והשר איתמר בן גביר.

2. כילידּ העיר לוד ותושב העיר יפו, לא זו בלבד שאני מכיר היטב את החיים המשותפים של יהודים וערבים אלה לצד אלה – אני תוצר של החיים המשותפים הללו. קיומה של שותפות זו על אדנים של שוויון והכרה הדדית מהווה את הבסיס לתפיסת עולמי הפוליטית והחברתית. תפיסה זו היא שהנחתה את עשייתי כחבר מועצה בעיריית תל אביב-יפו בשנים 2010-2013; כחבר כנסת; כחבר הנהלה בעמותת "יחלונות" שמטרתה לפתח ולבצע תוכניות חברתיות ותינוכיות במטרה לקדם שלום ויחסים בונים בין יהודים לפלסטינים, ועוד. כמו כן, מאז 2024 אני עומד בראש עמותת "כראמה – המרכז למאבק בגזענות בישראל".

3. תחת הנהגתי, בל"ד אימצה עשר נקודות שיתוו את דרכה של סיעת בל"ד ואת עבודתנו הפרלמנטארית בשנים הבאות. עשר הנקודות האלה שאושרו על ידי הלשכה הפוליטית ביוני 2026 באו בעקבות הפשיעה הגואה בחברה הערבית ועליית הגזענות בארץ אשר חייבו קביעת סדרי עדיפות חדשים. עשר הנקודות הן:

א. לפעול לביסוס מדינה דמוקרטית הנשענת על שלטון החוק והפרדת הרשויות, מקיימת את כבוד האדם וחירותו, חופש הביטוי והתארגנות פוליטית, השוויון ואיסור ההפליה בין כל תושביה ואזרחיה ובכלל זה הבטחת הזכויות הקולקטיביות של האזרחים הערבים.
ב. לפעול לביטול כל תוכניות הטרנספר והמצור נגד תושבי רצועת עזה וכן לחקור את פשעי המלחמה שבוצעו במלחמת אוקטובר 2023 למען העמדת האחראים לדין.
ג. חתירה לפתרון צודק לשאלה הפלסטינית על בסיס החלטות האו"ם והיוזמה הערבית.
ד. לפעול למיגור הפשיעה והאלימות בחברה הערבית בישראל.
ה. לפעול למען קידום זכויות כלכליות וחברתיות ובעיקר מאבק באבטלה ובעוני, סגירת פערים בין מרכז ופריפריה ובין כלל הסקטורים.
ו. לפעול למען ההכרה בכפרים הלא מוכרים והקפאת צווי ההריסה בחברה הערבית.
ז. לפעול למען הכרה בזכויות האזרחים העקורים והשבתם לכפריהם.
ח. לפעול למען סגירת הפערים בין הרשויות המקומיות היהודית והערביות ובכלל זה הבטחת עקרונות צדק חלוקתי, השוויון הן בחלוקת תחום שטחי השיפוט והן בחלוקת תקציבים.
ט. לקדם רפורמה במערכת החינוך הערבית התותרת לשינויים ביעדי החינוך והמתבססת על ניהול ערבי עצמי והמחנכת בין היתר על ערכים אוניברסאליים ובכלל זה שוויון על רקע מגדרי.
י. לפעול למען הבטחת ערכי כבוד האדם והשוויון לכלל האסירים והעצירים ללא הבחנה על רקע לאום או סוג העבירה.

- עשרת הנקודות פורסמו לציבור ביום 27.06.2026 וזמינות בקישור להלן:

https://www.arab48.com/%D9%85%D8%AD%D9%84%D9%8A%D8%A7%D8%AA/%D8%B3%D9%8A%D8%A7%D8%B3%D8%A9/2026/09/16/%D8%A7%D9%84%D8%AA%D8%AC%D9%85%D8%B9-%D9%8A%D9%82%D8%B1-10-%D9%86%D9%82%D8%A7%D8%B7-%D8%A3%D8%B3%D8%A7%D8%B3-%D9%81%D9%8A-%D8%A7%D9%84%D8%B9%D9%85%D9%84-%D8%A7%D9%84%D8%B3%D9%8A%D8%A7%D8%B3%D9%8A-%D9%88%D8%A7%D9%84%D8%AC%D9%85%D8%A7%D9%87%D9%8A%D8%B1%D9%8A-%D9%81%D9%8A-%D8%A5%D8%B7%D8%A7%D8%B1-%D8%B7%D8%B1%D8%AD%D9%87-%D8%A7%D9%84%D8%AD%D8%B2%D8%A8%D9%8A-%D9%88%D8%A7%D9%84%D8%B3%D9%8A%D8%A7%D8%B3%D9%8A

4. הניסיון לייחס לי תמיכה באלימות כאמצעי לקידום אג'נדה פוליטית הוא ניסיון נואל ומשולל בסיס, ואני דוחה אותו בשאט נפש. כל חיי פעלתי לקידום עקרונות של צדק, שוויון ודמוקרטיה באמצעות הידברות, דיון מבוסס ידע ושכנוע.

5. כאדם המחויב באופן עמוק לעקרונות האוניברסליים של זכויות אדם, אני מתנגד באופן הנחרץ ביותר לשימוש באלימות כדרך פוליטית ואני מתנגד לפגיעה בחיי כל אזרח או אדם באשר הוא וללא קשר לזהותו האתנית, הלאומית או הדתית.

6. עמדה עקרונית זו השוללת אלימות ופגיעה בבני אדם בעינה עומדת גם – ואף ביתר שאת – אחרי הטבח שבוצע על ידי חמאס ב-7 באוקטובר ביישובי עוטף עזה, העומדת בניגוד מוחלט לכל תפיסת עולמי כאדם וכמנהיג פוליטי. מייד לאחר הטבח התכנסנו בוועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל ויצאנו בגינוי תריף נגד הטבח. הדברים עלו במאמר שפרסמתי באתר "שיחה מקומית" ב-1.11.2023, כתבתי בין היתר כי:

> "ללא ספק, ב-7 לאוקטובר 2023 התבצעו מעשים ופשעים חמורים ביותר על ידי חמאס כנגד אוכלוסייה אזרחית בישראל. כל פגיעה בחיי אדם, בגופם, ברכושם ובנפשם איננה יכולה להיות מקובלת בשום חברה אנושית. זכותו הלגיטימית של העם הפלסטיני למאבק נגד הכיבוש, המצור ומשטר האפרטהייד לא יכולה להצדיק פגיעה כלשהי באוכלוסייה אזרחית".

זמין בקשור הבא:

https://www.mekomit.co.il/%D7%9B%D7%A9%D7%94%D7%9E%D7%9C%D7%97%D7%9E%D7%94-%D7%AA%D7%99%D7%92%D7%9E%D7%A8-%D7%99%D7%A9%D7%A8%D7%90%D7%9C-%D7%AA%D7%99%D7%90%D7%9C%D7%A5-%D7%9C%D7%94%D7%95%D7%93%D7%95%D7%AA-%D7%A9%D7%9E%D7%99?utm_source=chatgpt.com).

7. על ההתנגדות הנחרצת לאלימות על כל מופעיה חזרתי מאז שוב ושוב. כך כתבתי ב-30.10.2023 ברשת X:

> "...יש להפסיק את האש באופן מיידי ולצאת מכל מעגלי ההסתה, הנקמה והשנאה. רק פתרון מדיני צודק הוא הערובה לעתיד טוב יותר לכל הילדים באזורנו"

זמין בקישור הבא:

https://x.com/ShahadehAbou/status/1718960278262464770

8. דברים ברוח זו כתבתי לאורך כל המלחמה ברשת X. כך למשל בתאריך 23 בינואר 2024:

> "הניצחון האמיתי היחיד המוחלט הוא פתרון מדיני המבוסס על עקרונות הצדק והשוויון לכולם"

זמין בקישור הבא:

https://x.com/ShahadehAbou/status/1749762823800905860

9. 12 ביוני 2024:

> "מלחמה היא החלטה, כמו ששלום היא החלטה אך אמיצה ונכונה יותר. המצב הנוכחי איננו גורל, אלא תוצאה של מדיניות כושלת ומסוכנת .הדרך ליציאה ממעגלי האלימות והנקמה ברורה מאוד .הסכם מדיני כולל המבוסס על עקרונות הצדק והשיוויון לכולם"

זמין בקישור הבא: https://x.com/ShahadehAbou/status/1800794463637233724

10. בראיון לפודקאסט של העיתונאי תאפז אל-מיראזי בשפה הערבית מתאריך 09.10.23 אמרתי בין היתר: "אנחנו רוצים הפסקת אש, רוצים למנוע שפיכות דמים, לא רוצים לראות מעשי טבח, איננו רוצים שום פגיעה בחפים מפשע – פלסטינים או ישראלים – לא רוצים את כל זה, אנו רוצים לחיות בשלום [...] כל מה שאנחנו רוצים הוא שיהיה פתרון ופשרה היסטורית המבוססת על יסודות הצדק, השוויון, הדמוקרטיה וזכויות אדם לכולם, לא רק לפלסטינים" (20:53 – 21:52).

זמין בקישור הבא:

https://www.youtube.com/watch?v=6OtkgN4wNOM

11. באירוע ערבי-יהודי שהתקיים ביפו ב-12.9.2026 אמרתי בין היתר כי "התפקיד ההיסטורי שלנו בבחירות הקרובות זה להציג אלטרנטיבה ולהגיד שיש דרך אחרת. אפשר לחיות לא על החרב. אפשר לעשות שלום. אפשר לחיות בשוויון. אפשר להתאחד נגד גזענות...אנחנו אנשים שמאמינים בערכים של שלום, צדק ושוויון לכולם". זאת היא תפיסת עולמי ואין בלתה.

12. מתוך עמדה זו אני מכיר בזכויות הקולקטיב היהודי-ישראלי במדינה, כפי שאמרתי בראיון לאתר "שיחה מקומית" ב-22-23.8.2: "בניגוד לדימוי שלה, בליבה מכירה בזכות של היהודים שנמצאים פה להגדרה עצמית. התפתחה פה זהות לאומית. השורשים פה הם פרויקט קולוניאלי, כל זה נכון, אבל התגבשה פה קבוצה, אנשים יוצרים, מדברים בעברית, נוצרת תרבות וספרות. אנחנו מכירים בזכויות שלהם, ומבקשים שיכירו בזכויות שלנו".

זמין בקישור הבא:

https://www.mekomit.co.il/%d7%91%d7%92%d7%9c%d7%9c-%d7%94%d7%99%d7%a9%d7%99%d7%91%d7%94-

%d7%91%d7%a8%d7%a9%d7%99%d7%9e%d7%94-
%d7%94%d7%9e%d7%a9%d7%95%d7%aa%d7%a4%d7%aa-
%d7%a2%d7%a9%d7%99%d7%a0%d7%95-%d7%94%d7%9e%d7%95%d7%9f/

13. באשר למאמר פרי עטי שהתפרסם באתר "אל ערבי אל ג'דיד" ב-8.10.2023 ניסו המבקשים לייחס לדברים שכתבתי שם עמדות שאין בהן לא מניה ולא מקצתה. כוונתי היתה להזהיר מפני הימשכות המערכה (שתורגמה בטעות ל"קרב") בעקבות הטבח, דבר שאני מזהיר שימיט אסון על בני עמי ועל האזור כולו, כפי שאפרט בהמשך הדברים.

14. שנית, בניגוד למה שהמבקשים מנסים לטעון, פרשנות של מציאות איננה הצדקה שלה. הרי כפי שכתבתי לעיל, הכיבוש הוא סיבה לרוע אך אין הצדקה למי שנמצא תחת כיבוש לרצוח ילדים ולפגוע באזרחים. אין חולק על כך שהטבח של ה- 7 באוקטובר היא אירוע היסטורי בעל משמעות בקנה מידה היסטורי, עם השלכות צבאיות, מדיניות ואסטרטגיות. מדינת ישראל עצמה טוענת אחרת:

15. גם הטענה המופיעה במאמרי, לפיה "לחץ רב מוביל לפיצוץ", היא פרשנות המציאות ולא הצדקתה ובוודאי לא הצדקת הפיצוץ עצמו. והלא דברים כמעט זהים אמר גדי אייזנקוט בראיון לבן כספית ב-2022: "אנחנו דיברנו על אינתיפאדת הסכינים, או היחידים, או אינתיפאדת אל-קודס. ההתפרצות הזו ביטאה משהו עמוק. יש כאלה שחושבים שטאטאנו את זה. הם טועים. זה לא טואטא. זו פצצת זמן של דור מבולבל שהתפרץ פעם אחת ויתפרץ שוב. בוודאות. השאלה היא רק מתי זה יקרה."

16. ניסיתי במאמרי לשכנע שיש לפנות לדרך מדינית ולא צבאית, אני מתנסח באופן שדבריי יישמעו ולא יידחו על הסף. והמסר החשוב שלי במאמר מגיע בסופו ובפסקה האחרונה שם כתבתי:

> "על ההתנגדות [תנועת ההתנגדות, כפי שמכונה חמאס בעיתונות הערבית] לשתף את אש"ף על כל מרכיביו בתהליך המדיני שהמערכה תפתח. כמו כן, עליה לשתף את מדינות ערב החשובות והקרובות אליה, כדי לקדם מהלך מדיני שישיג הישגים לגיטימיים המקובלים גם על הרשות הפלסטינית.
>
> לשם כך נדרש בראש ובראשונה תיאום שיביא לסיום המערכה במינימום האפשרי של אבדות ולהשגת היעדים. ניהול הסוגיה הזאת ללא שיתוף הגורמים הפלסטיניים והערביים האחרים יאריך בהכרח את המערכה, יגדיל את האבדות ויקטין את האפשרות להשיג את היעדים המדיניים".
>
> ביקשתי בכך להפקיע את ניהול המצב מידי חמאס ולהעבירו לידי שחקנים אחרים – פוליטיים, דיפלומטים ומדינתיים כגון אש"ף – גורם מדיני לגיטימי שמדינת ישראל עצמה ניהלה איתה מגעים ארוכי שנים – ומדינות ערב, כמו מצרים ומדינות המפרץ - איתן ישראל שואפת, להצהרתה, להשיג שלום ונורמליזציה. במילים אחרות, תכליתה של פסקה זו היא להדגיש את חשיבות ההעתקה של המערכה מהמישור האלים אל המישור הדיפלומטי והפוליטי, קרי למישור בלתי אלים. למעשה, הביקורת על מאמרי יצאה דווקא ממקורבי חמאס אשר התייחסו לקריאתי להעביר את הניהול לרשות הפלסטינית ולהוציא את חמאס מהמשחק הפוליטי. לכן ברור שאין בדבריי דברי הלל לחמאס ובוודאי אין בהם קריאה או תמיכה במאבק מזוין. נהפוך הוא. יש בו קריאה להפקעת ההנהגה מחמאס כדי לקדם מתווה מדיני-פוליטי.

17. אני מודה כי במבט לאחור, העדר התייחסות לפשעי מתקפת 7 באוקטובר במאמרי צורם לעין ושגוי. ראשית, לתומי סברתי שעשרות שנים של פעילות לקידום ערכים של דמוקרטיה, שוויון וצדק יעמדו לזכותי ודבריי לא יתפרשו כל כך רחוק מכוונתם. שנית, המאמר מופנה אל העולם הערבי ומבקש לשכנע בזהירות המתבקשת כי הפתרון הוא מדיני ולא צבאי וגם לא בידי חמאס. שלישית והחשוב מכל, הדברים נכתבו בסמוך מאוד לאירועים ועוד בטרם התברר מלוא היקף הזוועה, בניסיון ראשוני להבין את הכאוס חסר התקדים שלתוכו שקעה מציאות חיינו בבוקר ה-7 באוקטובר. חשוב לי אישית להדגיש כי אילו ממדי הקטל היו נהירים לי בשעת כתיבת הדברים, אין צל של ספק שהייתי מגנה אותם בכל פה – כפי שאכן עשיתי בהזדמנויות אחרות, כמפורט לעיל.

18. חשוב לציין כי העמדות שלי ושל ההנהגה הערבית בישראל היו ברורות לכל בענין התנגדותנו למתקפה. כך גם על פי חוקר מרכז דיין, אריק רודניצקי, הקובע במאמרו כי Israeli Arab political leaders unanimously condemned Hamas' actions on October 7. ("המנהיגים הפוליטים הערבים הישראלים גינו פה אחד את פעולות חמאס ב-7 באוקטובר").

זמין בקישור הבא:

https://dayan.org/content/arab-israeli-societys-discourse-war-between-israel-and-hamas?utm_source=chatgpt.com

19. האמור בפיסקאות 91-90 בבקשה הינו מוכחש ולא נכון. הפירסום שלי בפייסבוק היה נגד מדיניות החיסולים ולא היללתי אדם ואת השמות המופיעות בפיסקאות האלו אני לא מכיר. ובכל מקרה אין שום אמירה שאני תומך במישרין או בעקיפין במאבק מזוין.

20. האמור בפיסקאות 94-92 הינו מוכחש, מטעה ולא נכון ובכל מקרה אין בו תמיכה במאבק מזוין. השתתפותי בהלווית אישה מבוגרת זקנה אינו תמיכה במאבק מזוין. כרים יונס אסיר שישב 40 שנה בכלא והוא שינה דרכו במהלך השנים ונהפך לתומך בתהליך השלום ולכן הוא לא נתפס בשחרורו מהכלא כאדם המנהל מאבק מזוין נגד מדינת ישראל.

21. האמור בפיסקאות 98-95 הינו מטעה ולא נכון. שיח ראיד סלאח ושיח כמאל חיטיב לא מנהלים מאבק מזוין נגד מדינת ישראל ולא מוגדרים כסוכני חוץ והם אזרחי מדינת ישראל.

22. האמור בפיסקאות 105-99 גם מטעה וגם לא רלבנטי ופרשנות הדברים הינה מוכחשת. מדובר באירועים אזרחיים שקרו בלוד ששם נורה ונהרג האזרח מוסא חסונה על ידי אזרחים יהודים קיצוניים ביותר שהגיעו מההתנחלויות ואשר פתחו באש נגד מפגינים ערבים. אנו מוחים עד יום זה בגין אי העמדתם לדין של היורים שרצחו את המנוח מוסא. הוגש בענין עתירה לבג"ץ נגד סגירת התיק על ידי המשטרה ונגד מחדלי החקירה. מדובר באירוע שזיעזע את האוכלוסייה הערבית משום שהמשטרה לא נקטה שום מהלך רציני נגד המתפרעים היהודים ונגד היורים. בכל מקרה, לא מדובר כאן בתמיכה במאבק מזוין של מאין דהוא ומוסא חסונה קורבן אלימות ולא מחבל.

23. האמור בפיסקאות 106- 108 אינו רלבנטי לעילת הפסילה ופרשנותו הינה מוכחשת. ארגון אל חאק הינו ארגון זכויות אדם הוותיק ביותר במזרח התיכון והוא נמצא ברמאללה. הוא לא מנהל מאבק

מזוין נגד מדינת ישראל וגם מנכ"ל הארגון מר שעואן ג'בארין אינו מוגדר כסוכן זר והוא אדם חופשי המתגורר בגדה המערבית. הכרזת שר הביטחון על הארגון כארגון טרור התקבלה בכל העולם כהכרזה פוליטית ותמוהה. האיחוד האירופאי יצא נגד ההכרזה זו וחלק ניכר מהמדינות המערביות התומכות בארגון טענו כי אין ראיות כלשהן המצדיקות את ההכרזה. ארגוני החברה האזרחית בישראל מחו נגד ההכרזה וביקרו במשרדי הארגון כמחאה על ההכרזה של שר הביטחון. גם אני מחיתי נגד ההכרזה ואני עדיין סבור כי ההכרזה אינה מוצדקת. בכל מקרה, גם טענת שר הביטחון לא נימקה את ההכרזה בהיות ארגון אל חק מנהל מאבק מזוין נגד מדינת ישראל. לא במקרה שמנכ"ל הארגון מר שעואן ג'בארין הינו אדם חופשי ולא נעצר ולא הוגש נגדו כתב אישום כלשהו בעקבות ההכרזה.

על ביקור הסולידריות של ארגוני זכויות האדם הישראליים אצל עמיתיהם הפלסטינים ראו כאן:

https://www.arabnews.com/middle-east/criticism-over-israeli-terror-label-for-palestinian-groups-1957251

על עמדת האיחוד האירופאי ביחס להכרזה על הארגונים ראו כאן:

https://www.mekomit.co.il/%d7%94%d7%90%d7%99%d7%a8%d7%95%d7%a4%d7%90%d7%99%d7%9d-%d7%93%d7%95%d7%97%d7%99%d7%9d-%d7%a8%d7%a9%d7%9e%d7%99%d7%aa-%d7%90%d7%aa-%d7%98%d7%a2%d7%a0%d7%95%d7%aa-%d7%99%d7%a9%d7%a8%d7%90%d7%9c-%d7%9c/

24. האמור בפיסקאות 109- 113. הינו מוכחש מכל וכל, והדברים סולפו ומוצגים באופן מטעה. מעולם לא תמכתי בשימוש באלימות או הילתי מעשה של אלימות של אדם כלשהו. עצם העובדה שאני מגנה את הכיבוש בלשון חריפה אינה הצדקה לשימוש באלימות.

25. האמור בפיסקה 114 – לא רק מטעה ולא נכון שהרי באם כל מה שיש לבן גביר על תמיכתי בחמאס הוא המשפט הלא מובן הזה המופיע כאן, אזי אין שום הצדקה לדיון בבקשתו.

לסיכום:

26. מתקפת חמאס ב-7.10.2023 כוונה כלפי כל מי שחי במרחב שאני חלק ממנו. האיום שנשקף מהטילים שנורו בעזה על הבתים ביפו סיכן גם אותי ואת בני משפחתי. חברי הקרוב מעוז ינון, איבד את הוריו יעקב ובלהה זכרם לברכה שנרצחו באכזריות בטבח. עמרי רן זכרו לברכה, אחיינה של חברתי אסנת טרבלסי, שצועדת איתי יחד שנים בפעילות הפוליטית המשותפת שלנו, נרצח יחד עם מאות משתתפי מסיבת הנובה. עשרות אזרחים ערבים נהרגו ונפצעו ביום הנורא הזה, וחלקם נחטפו לעזה. היעלה על הדעת שאני תומך בטבח או חלילה מברך על מעשים הנפשעים הללו?

27. מפלגת בל"ד מציעה לאזרחים היהודים והערבים כאחד, תזון אלטרנטיבי של קיום משותף במרחב דמוקרטי ושוויוני. ואולם, בניסיונות הקודמים להשתיק את קולנו, באמצעות הליכים לפסילת מועמדותנו לכנסת, נקבע למעשה שנאסר עלינו אפילו לאתגר את הסדר החוקתי בישראל שמעגן עליונות יהודית באמצעות הגשת הצעות חוק. הצרה נוספת זו במרחב הפעולה שלנו, לא גרמה לנו לנטוש את דרכנו, שהיא פעולה פוליטית בלתי אלימה שנועדה לקדם בקרב כלל האזרחים, כי סיום עליונות של קבוצה אחת על פני השנייה תיטיב עם יהודים וערבים כאחד.

28. הריני להצהיר כי נושא מדינת כל אזרחיה נדון בפני בית המשפט העליון יותר מפעם אחת ואני מחויב לכל הצהרות והתחייבויות מנהיגי בל"ד שניתנו בפני בית המשפט העליון בענין זה. אני לא סטיתי מהכללים שהוצבו בפסיקה בענין וגם מתחייב שאכבד אותם ואקיים אותם. לא במקרה שהבקשה הנדונה נגדי לא מצליחה להביא דבר וחצי דבר המנוגד לפסיקה בענין זה.

29. כמו כן, אני חוזר ומתחייב כי אני ומפלגתי ימשיכו לפעול על פי החוק וימשיכו לשלול את האלימות כדרך פוליטית ולכן אין בדרכנו דבר וחצי דבר התומך במאבק מזוין.

30. אני מבקש לדחות את בקשת בן גביר על הסף. היא לא כוללת שום דבר המפליל אותי ולא במקרה שלא נחקרתי בגין שום מעשה שעשיתי ובוודאי כל מעשיי הם במסגרת החוק ולגיטימיים.

31. זהו תצהירי וזו חתימתי ודבריי אמת הם.

סמי אבו שחאדה

<u>אישור חתימה</u>

אני הח"מ עו"ד חסן ג'בארין מאשר בזאת כי מר סמי אבו שחאדה המוכר לי אישית הופיע בפניי ביום 17.9.26 במשרדנו בחיפה דרך יפו 94 ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת, קרא את דבריו לעיל וחתם עליהם בפניי

Hassan Jabareen, Advocate
المحامي حسن جبارين
חסן ג'בארין, עו"ד
מס' רשיון 15528

17.9.26

חוות דעת מקצועית

אני הח"מ כותב חוות דעת זו לבקשת עוה"ד חסן ג'בארין בעניין הפרשנות הפוליטית למאמרו של מר סאמי אבו שחאדה שהתפרסם בעיתון אלערבי אלג'דיד ביום 8.10.23 למען הגשתה בפני ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה- 26. חוות דעת זו החתומה על ידי הינה כדין חוות דעת המוגשת בפני בית המשפט והנני מצהיר כי אני מודע לדין בדבר אמרת אמת וכי אחרת אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק.

שמי אסעד גאנם ואני פרופסור מן המניין (Full Professor) בבה"ס למדעי המדינה באוניברסיטת חיפה מזה יותר משלושה עשורים (מצ"ב קיצור קורות חיים שלי). במשך יותר משלושה עשורים עסקתי בכתיבה אקדמית, בהוראה ובהרצאה אודות סוגיות ההתמחות שלי עם התמקדות בפוליטיקה הפלסטינית. אני מומחה לפוליטיקה השוואתית, בעיקר בתחומי הפוליטיקה של הזהות, סכסוכים, דימוקרטיזציה והסדרה בחברות מפולגות לעומק. בין היתר, כתבתי ופרסמתי באנגלית, בעברית ובערבית עשרות ספרים ומאמרים מדעיים. עיקר מחקרי עסקו (עד היום) בסוגיית הפוליטיות בישראל, בקרב הפלסטינים ובדינמיקות הפוליטיות שמשפיעות על סיכויי ההסדרה של הסכסוך המדמם מזה יותר ממאה שנים.

בין היתר, ובמסגרת עבודתי כחוקר, אני עוקב מקרוב אחרי ההתפתחויות והשינויים הפוליטיים בקרב כלל הפלסטינים, כולל הערבים אזרחי ישראל ומכיר את רזי הפוליטיקה בקרבם, כולל עמדותיהם הפוליטיות והחברתיות והתרבותיות של חברי ההנהגה של ציבור זה.

אני מכיר את עבודתו הפוליטית של מר סאמי אבו שחאדה מזה כעשור ועוקב במסגרת מחקריי אחרי התבטאויותיו, עמדותיו והתפתחותו הפוליטית, בעיקר בהיותו אישיות מרכזית בהנהגה הערבית, ומנהיג של הברית הלאומית-דמוקרטית (בל"ד) בשנים האחרונות.

עיינתי מחדש במאמרו של מר אבו שחאדה ושהתפרסם בעיתון "אלערבי אלג'דיד" ביום ראשון ה-8 לאוקטובר 2023 תחת הכותרת "طوفان الأقصى" – ملاحظات أولية ("מבול אלאקצא" – הערות ראשוניות). ראשית, ברצוני לציין כי העובדה שהמאמר הופיע עם כותרת בין גרשיים, מראה כי מר אבו שחאדה איננו מאמץ את השם, אלא מציג אותו כפי שהופיע דאז בעיתונות ובדיון הציבורי. המאמר פורסם כיממה אחרי התקיפה של חמאס בעוטף עזה, וכאשר כל העולם עסק בניסיון לפענח את המתקפה של חמאס שהתרחשה ב-7 לאוקטובר, את הסיבות למתקפה, את הסיטואציה מסביב לפגיעה באזרחים ישראלים חפים מפשע ואת המשמעויות והתוצאות שלה, כולל ניסיון להעריך את אפשרויות התגובה הישראלית לאירוע. מיותר לציין כי בישראל, כמו שאר העולם, עסקו בניסיון להשיב על שאלות היסוד והנסיבות שהביאו את האירוע לקדמת הדיון הציבורי. מאז ועד עצם היום הזה, ישראל הציבורית, האליטות, האקדמיה, הממשלה וחבריה, האופוזיציה, וזרועות המודיעין והביטחון, מעלים השערות וניתוחים שונים אודות מה שהתרחש ב-7 לאוקטובר, מה הביא למתקפה הרצחנית והאלימה נגד ישראלים באזור עוטף עזה, ואודות ההשלכות שלו בכלל המישורים, כולל מלחמה ושלום, חוסנה של ישראל, תפקידו של ראש הממשלה וזרועות הביטחון במה שמוגדר וממוסגר בישראל כ"כישלון היסטורי" של הממשלה, ומערכת הביטחון על כלל זרועותיה.

במובן הזה, מר אבו שחאדה כתב מאמר – כנראה, מספר שעות לאחר האירוע, **ולפני** שהתבררו ממדי האירוע, לאן פניה של ישראל וכו' כתגובה למתקפת חמאס - בו הוא מעלה מספר הערות **ראשוניות** (כהדגשתו כבר בכותרת המאמר) אודות מה שהתרחש בבוקר של ה-7 לאוקטובר ואודות ההשלכות האפשריות של האירוע. הכותב מעלה במאמר מספר הערות ותהיות שהנן רווחות מאז בקרב כלל המערכות והאישים והמומחים, כולל בקרב מקבלי ההחלטות בישראל, בקרב הפלסטינים, בעולם הערבי, ובשאר העולם. אין במה שהעלה אבו שחאדה שום הערה שלא תמצא לה מקבילה בדיונים בישראל, מאז ועד היום, וכנראה לעד. ולכן, אני מתקשה להבין את "המהומה" סביב מאמר זה דווקא.

עיקרי דבריו הן כלהלן (ההדגשות שלי א.ג.):

- אנו נמצאים באירוע **מתגלגל** שקשה להבין את הגורמים שהובילו אליו ואת השלכותיו.
- הלחץ הישראלי, כולל כיבוש, כיתור וסגר הם גורם מרכזי שהובילו לפיצוץ שהגיע לשיא בבוקר של ה-7 לאוקטובר.
- הפלסטינים, כולל בעזה שואפים להשתחרר מעול הכיבוש ומנהלים מאבק להיפתר ממנו ולהקמת מדינתם העצמאית.
- התקיפה הראתה כי ישראל איננה חסינה והמודיעין שלה וגורמי הביטחון אינם חסינים ואינם "יודעים הכל" על הצד השני (הפלסטיני או הערבי).
- ישראל תגיב בעוצמה ותנקום קשות בפלסטינים לאור האירוע על ממדיו השונים.
- על חמאס לשנות כיוון באופן מיידי, כולל המלצה לבחינת האפשרות לתבור לארגון לשחרור פלסטין (אשף) ולהיות חלק מהפוליטיקה הפלסטינית שמחויבת למשא ומתן מדיני במטרה להשיג מדינה פלסטנית לעצמאות לצידה של ישראל. בפועל זהי קריאה לזניחת המאבק המזויין ולעבור למדיני ולשתף פעולה עם הארגון לשחרור פלסטין (אש"ף) ומדינות ערב על מנת להפסיק את המלחמה והסכסוך בכלל, ולהתקדם לכיוון השגת הסדר מדיני הוגן ובר קיימא.

מיותר לציין כי הערכות אלה אינן מיוחדות למר אבו שחאדה. הן רווחות מאד בקרב החוקרים, הפעילים הפוליטיים, העיתונאים, וכלל העוסקים בהבנת הסכסוך המדמם החל מההתפרצות האלימה שהתחילה ביום שבת ה-7 לאוקטובר. אפשר למצוא את קו המחשבה שהציג מר אבו שחאדה בקרב חוגים נרחבים בישראל, בקרב הפלסטינים והעולם הערבי ובעולם בכלל ואפילו בקרב אנשי רוח, עיתונאים ופוליטיקאים ישראליים, יהודים וציוניים. גם המסקנה של אבו שחאדה לגבי הצורך שחמאס יפנה לשיתוף פעולה מדיני עם אש"ף ועם מדינות ערב בכדי להגיע להסדר מדיני, כולל הפסקת המלחמה, הינן מאד רווחת בדיון הציבורי מאז, שכן הרבה חוגים פלסטינים ובעולם הערבי (ואפילו הישראלי) קוראים לאחדות מדינית בחזרה של הפלגים הפלסטינים תחת אש"ף (כמו שהיה במקור) כדי לקדם את האינטרס הפלסטיני, כולל הקמת מדינה לצד מדינת ישראל, מפני שהפלגנות פוגעת באינטרס הפלסטיני – אין זה רעיון חדש.

הרקע לקריאתו של אבו שחאדה אודות הצורך שחמאס יפנה לשיתוף פעולה עם אשף ומדינות ערב, טמון בתפיסות יסוד שלו אודות הסכסוך ופתרונו. עמדות אלה אינן ייחודיות למר אבו שחאדה, אלא רווחות בקרב המנהיגות הערבית, האליטות הפלסטיניות, וחוגים רחבים בישראל עצמה, כולל בחלק מהאליטות הפוליטיות, התרבותיות והחברתיות, חלק ממקבלי ההחלטות, חלק מזרועות הביטחון, ושלל גורמים אחרים.

למעשה, ניתן לקבוע בוודאות כי המסקנה של אבו שחאדה מייצגת את הזרם המתון בקרב הפוליטיקה הערבית ואשר דרש אז, בימים הראשוניים של האירוע ולאחר מכן, לעבור לצד המדיני ולהעביר את המשוכות מידי חמאס לידי הרשות הפלסטינית והמדינות הערביות. כידוע, חמאס סירב אז להצעות מסוג זה ולא רצה להעביר את המשוכות לרשות הפלסטינית.

ברור כי המאמר כאן אינו מביע תמיכה בפגיעה ובאלימות שהופעלה על ידי אנשי חמאס, כולל רצח של חפים מפשע, אלא מנסה באופן קר לשאול מה הלאה ולכל הדעות יש בו הכרה כי נציג העם הפלסטיני הוא דווקא אש"ף והרשות הפלסטינית, ולא חמאס.

מהן עמדות היסוד, בעניין הסדרת הסכסוך הישראלי-פלסטיני, שמנחות את אבו שחאדה ומאמרו, גם מתוך היכרות שלי עם את עבודתו ופועלו הפוליטיים מקרוב מזה שנים?

- מר אבו שחאדה, תומך בהגדרה עצמית לעם הפלסטיני על ידי הקמת מדינה פלסטינים לצידה של ישראל, ואשר אמורה להיות ממומשת כפרי למשא ומתן מדיני בין ישראל לאש"ף.
- מר אבו שחאדה תומך במאבק עממי, לא צבאי ולא אלים, של העם הפלסטיני להשגת מטרותיו המדיניות.
- הוא תומך בהסדרה פנים פלסטינית לאור הפילוג בעם הפלסטיני ושהעמיק לאחר ההפיכה הפנימית של חמאס והקמת מעין אוטונומיה בהנהגתו בעזה.
- הוא תומך בשילוב חמאס באש"ף ובמנהיגות הפלסטינית בכלל, ותומך במשא ומתן הוגן למען הסדרת הסכסוך בין שני העמים.
- וכמובן שהינו מתנגד למדיניות הישראלית ולצעדי הענישה הקולקטיבית נגד העם הפלסטיני.

מסגור היסטורי:

- הערבים בישראל, ברובם המכריע כולל בקרב המנהיגות הפוליטית, תומכים בהקמת מדינה פלסטינית לצד מדינת ישראל. הם גם תומכים - כאזרחים מחד וכחלק מהעם הפלסטיני מאידך - בהסדרת הסכסוך הישראלי – פלסטיני באמצעות משא ומתן בין הצדדים, כולל במעורבות בינלאומית פעילה, לאור קשיי ההסדרה בין שני הצדדים.
- הפנייה של אש"ף בשנת 1993 לדרך של משא ומתן, ההכרה בישראל והקמת מדינה פלסטינית ליד ישראל התקבלה על ידי הערבים בישראל באהדה ותמיכה חד משמעית
- גם הפניה של ישראל לאותו מסלול בהסכמי אוסלו התקבלה בברכה, ואף הביאה לתמיכה של המפלגות הערביות בממשלת רבין (הגוש התומס) בשנים 1993-1996.
- חמאס ערער על דרכו של אש"ף והתנגד להסכמי אוסלו והוביל קו לוחמני, גם מול ישראל וגם מול אש"ף והרשות הפלסטינית. מנגד, הימין הישראלי ערער על דרכו של רבין והוביל להקרסת המשא ומתן והאפשרות להסדר סביר. רובם המכריע של הערבים בישראל והמנהיגות שלהם, מתנגדים למגמות אלה ותומכים בחזרה למשא ומתן והסדרה בין שני העמים, כולל אבו שחאדה.
- ב-2007, ולאור העלייה התלולה במעמדו של חמאס אירע פילוג היסטורי בקרב הפלסטינים. מאז, חמאס שלט בעזה והרשות הפלסטינית בגדה המערבית או ליתר דיוק במרכזים העירוניים בגדה המערבית.
- ישראל ניהלה בשני העשורים האחרונים מדיניות של הכבדה, רדיפה, סגר מתמשך וטיפול אלים (יותר מבעבר) נגד הפלסטינים, כולל ברמת החיים הרגילה, וכמובן בסוגיית השאיפה שלהם לעצמאות, והיא תמכה רשמית ובפועל בהעמקת הפילוג הפלסטיני, ואף התגייסה לתמיכה בחמאס להמשך שלטונו בעזה (על כך מתנהל דיון ציבורי ער בישראל ובעולם, כולל דרישה לוועדת חקירה ממלכתית על מנת לענות -בין היתר- על השאלה: באיזו מידה המדיניות של נתניהו וממשלותיו (מאז 2009) תרמו לביסוס מעמדו של חמאס ("חמאס הוא נכס הרשות היא נטל") ולהעצמת היכולות הצבאיות שלו?

לכן מאמרו של אבו שחאדה צריך להיקרא על בסיס עשייתו הפוליטית. מהיכרותי כחוקר המעוניין בהבנת הפוליטיקה הפלסטינית בכלל, ובקרב הערבים אזרחי ישראל בפרט, מר אבו שחאדה הינו שותף בתפיסת עולמו למסגרת ההבנה שהנחתי קודם. ומאז שאני מכיר אותו, הינו פועל באופן נמרץ על מנת לקדם את סיום הכיבוש, הקמת מדינה פלסטינית ליד ישראל, הפיכת ישראל למדינה שמעניקה שוויון ומתייחסת אל האזרחים הערבים כאל שווים עם האזרחים היהודים. וכן, הוא תומך בסיום הפילוג הפלסטיני ובהקמת מנהיגות אחת ומשותפת לכלל הפלסטינים מחוץ לישראל על מנת לנהל את חייהם של הפלסטינים בגדה ובעזה, כולל בניהול משא ומתן לסיום הכיבוש והקמת מדינה פלסטינית. זוהי עמדה רווחת בקרב הרבה ישראלים, רוב האזרחים הערבים והמנהיגות שלהם, ותוגים נרחבים בקרב הפלסטינים, העולם הערבי ושאר העולם.

לדעתי, פנייתו של מר אבו שחאדה לגבי הצורך לשתף פעולה עם אש"ף ומדינות ערב, הינה בהחלט קריאה לחמאס לפנות לדרך המשא ומתן שהתווה אש"ף מאז אוסלו, הינה קריאה מצידו לחמאס לוותר על המאבק הצבאי והמזוין והאשליה של הכרעת ישראל.

זוהי פנייה ציבורית מצידו לחמאס לצאת לדרך חדשה בשיתוף פעולה מדיני עם יתר הזרמים ותחת הנהגתו של אש"ף. זוהי פנייה והאצה בחמאס לפנות לדרך המדינית של משא ומתן וקידום הסדרה בין ישראל לפלסטינים, בדרכי שלום ולא על ידי מאבק אלים בין שני הצדדים.

בברכה

פרופסור
אסעד גאנם

בה"ס למדעי המדינה

אוניברסיטת חיפה

Name: As'ad Ghanem (Full Professor) 2026
ID: 059452920

A: CURRICULUM VITAE

Professor (senior lecturer/researcher) of Political Science at the University of Haifa;

Research areas: Democratization, Political Participation, Identity Politics, Palestinian citizens of Israel (political status, identity, mobilization), Israeli politics, nationalism, ethnic conflict, collective memory, Palestinian public opinion, conflict resolution, Palestinian Politics.

Personal Details

Permanent Home Address: P.O.Box 100, 20165 Sha'ab
Office Telephone Number: ---974-(0)4-8249095
Cellular Phone: ---972-(0)52-9530441
Fax Number: --972-(0)4-8257785
Electronic Address: asadghanem@ymail.com
https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0003-2709-3502

PUBLICATIONS

Authored Books - Published

1. **As'ad Ghanem**. *2001. The Palestinian-Arab Minority in Israel: A Political Study*. Albany, SUNY University Press. 228 Pages + Index.

2. **As'ad Ghanem**. 2001. *The Palestinian Regime: A Partial Democracy* . London, Sussex Academic Press. 240Pages + Index.

3. **As'ad Ghanem**. *2009. Palestinians in Israel: Indigenous group politics in the Jewish state*. (in Arabic). Ramallah, Madar.

4. **As'ad Ghanem**. 2009. Palestinian Politics After Arafat: A Failed National Movement. Bloomington, Indiana University Press.202 Pages+ index.

5 **As'ad Ghanem**. 2010. *Ethnic Politics in Israel - The Margins and the Ashkinasi Centre*. London and New York. Rutledge – Middle Eastern Studies Series. 211 Pages + index.

6 **As'ad Ghanem** 2015. Towards a Bi-National Homeland for Israelis and Palestinians – In Search of a Doable Solution – A United Democracy. Lambert Academic Publishing.179 Pages.

7 **As'ad Ghanem** & Mohanad Mustafa. 2018. *Palestinians in Israel: The Politics of Faith after Oslo.* Cambridge University Press. 191 Pages + index. (Reviewed by Oded Haklai. 2020.Israeli Studies Review, vol 35, issue 2. Pp. 196-198.

8 **Ghanem, As'ad,** Mohanad Mostafa & Salim Brake. 2019. Israel in the Post Oslo Era – Prospects for Conflict and Reconciliation with the Palestinians. London: Routledge. 141 Pages + index.

9 **Ghanem, As'ad**. 2021. The Palestinian Question after Oslo. Beirut: The Arabic Institute for Research. 450 Pages. In Arabic

10 **Ghanem, Asad**. 2025. Gaza – An Introduction to Continuous War. Beirut: The Arabic Institute for Research. 360 Pages. In Arabic

11 Ghanem, Asad (with Nohad Ali). 2025. Violence and Crime among the Palestinian Minority in Israel - The Shattering of the Indigenous. London: I. B. Tauris (Series: SOAS Palestine Studies).

Edited Books

1. Sara Ozacky-lazar, **As'ad Ghanem** and Ilan Pappe (Eds.). 1999. *Theoretical Options for the Future of the Arabs in Israel*. Givaat Haviva, The Institute for Peace Research. In Hebrew. 260 Pages.

2. **As'ad Ghanem**.(ed.) 2003. Identities & Politics in Israel. MADAR: Rammalah. In Arabic. 225 Pages.

3. Sara Ozacky-lazar & **As'ad Ghanem**. 2003. Or Commission Testimonies. KETER: Tel Aviv. In Hebrew. 200 Pages.

4. **As'ad Ghanem** (Ed.). 2005. Madar Strategic Report: Israel 2004. (in Arabic). MADAR: The Palestinian Center for Israeli Studies: Ramallah. In Arabic. 300 Pages.

5. **As'ad Ghanem** & Faisal Azaiza. 2008. The Arab Municipalities in Israel at the Turn of the 21st century: Difficulties & Challenges. Jerusalem: Carmel Publishing. In Hebrew. 220 Pages.

6. Faisal Azaiza, Khawla Abu-Baker, Rachel Hertz-Lazarowitz and **As'ad Ghanem**. 2009. Arab Women in Israel - Current Status and Future Trends. Tel-Aviv: Ramot Publishing. in Hebrew. 250 Pages.

Edited Journals Special Issues

1. Yakov Landau, **As'ad Ghanem**, and Alouph Hareven *(Eds.). 1995. The Arab Citizens of Israel Towards the Dawn of the Twenty-First Century. The New East (Journal).* 258 Pages. In Hebrew.

2. Al-Haj, Majed & **As'ad Ghanem**. Eds. 2004 Medina Vahevra (State & Society) 4, 1. (in Hebrew). Special volume about the Arab Minority in Israel. Dept. of Government & Political Philosophy, University of Haifa: Haifa. 220 Pages.

3. *Paul Scham, Benjamin Pogrund and **As'ad Ghanem**. 2013. Israeli Studies Special issue about "Shared Narratives-A Palestinian-Israeli Dialogue" Israel Studies, volume 18 number 2. 165 pages

4. * **As'ad Ghanem** & Guy Ben Porat. 2017. Citizenship Studies Journal – Special issue on "Europe and the Middle East - Securitization and Shrinking Citizenship in a Comparative Perspective. 220 pages
IF 2017= 1.240
R 2017= Political Science: 84/169 (Q2)

. Articles in Refereed Journals

1. **As'ad Ghanem**. 1995. "Municipal Leadership among the Arabs in Israel: Continuity and Change," *Hamizrah Hahadash (The New East)* 37: pages 151–168 (Hebrew). **N/A**

2. **As'ad Ghanem**. 1995. "The Limited Nature of the Political Influence of the Palestinian Minority in Israel," *a-Siyasa al-filastiniya (Palestinian Politics)* 9: pages 30–51 (Arabic). **N/A**

3. Sara Osatzky & **As'ad Ghanem**. 1996. "Voting by the Arabs in Israel in the Elections for the Fourteenth Knesset," *a-Siyasa al- filastiniya (Palestinian Politics) 11*: pages 46–76. (Arabic). **N/A**

4. **As'ad Ghanem**. 1996. "Founding Elections in a Transitional Period: The First Palestinian General Elections," *Middle East Journal* 50. pages. 513-528.
IF 1996= N/A [available: 1997-2011, 2013-2016]
IF 1997= 0.462
R 1997= Area Studies: 9/35 (Q2)

5. **As'ad Ghanem**. 1997. "The Palestinians in Israel Are Part of the Problem and Not of the Solution. Their Status in the Age of Peace," *Medina, Memshal Vayahasim Benleumiem (State, Government, and International Relations)* 41\42. pages 123-154. (Hebrew).
N/A

6. **As'ad Ghanem**. 1998. "The Limited Efficiency in Parliamentary Politics of the Arab Minority in Israel: The Elections for the Thirteenth and Fourteenth Knessets," *Israel Affairs* 4 (2); pages 72-93.
ISSN: 1353-7121
IF 1998= N/A [available: 2010-2018]
IF 201**0**= 0.**140**
R 201**0**= Area Studies: **49**/6**0** (Q4)

SJR 1998= N/A [available: 2009-2018]
SJR 2010= 0.131
R 2010= History: 377/862 (Q2); Cultural Studies: 263/654 (Q2); Political Science and International Relations: 262/420 (Q3)

7. **As'ad Ghanem**. 1998. "State and minority in Israel: the case of the ethnic state and the predicament of its minority," *Ethnic and Racial Studies* 21 (3); pages 428-448.
IF 1998= 0.762
R 1998= Ethnic Studies: 2/6 (Q2); Sociology: 28/96 (Q2)

8. Nadim Rouhana & **As'ad Ghanem**. 1998. "The crisis of minorities in ethnic states: the case of the Palestinian citizens in Israel," *International Journal of Middle East Studies* 30 (3); pages 321-346.
IF 1998= 0.341
R 1998= Area Studies: 20/34 (Q3)
SJR 1998= N/A [available: 1999-2018]
SJR 1999= 0.292
R 1999= History: 38/432 (Q1); Geography, Planning and Development:143/511 (Q2); Sociology and Political Science: 230/496 (Q3**)**

9. **As'ad Ghanem**, Nadim Rouhana and Oren Yiftachel. 1999. "Questioning 'Ethnic Democracy'" *Israel Studies* 3, 2. Pages 253-266.
IF=N/A
SJR 2002= 0.121
R 2002= Medicine (miscellaneous): 1761/2977 (Q3); Psychology (miscellaneous): 15**4**/187 (Q4); Social Sciences (miscellaneous): 218/312 (Q3)

10. **As'ad Ghanem**. 2000. "The Palestinian Minority in Israel: the Challenge of the Jewish State and its Implications" *Third World Quarterly* 21 (1). Pages 87-104.
IF 2000= 0.311
R 2000= Planning & Development: 27/38 (Q3)
SJR 2000= 0.434
R 2000= Development: 36/154 (Q1)

11. **As'ad Ghanem** & Nadim Rouhana. 2001. "Citizenship and the Parliamentary Politics of Minorities in Ethnic States: the Palestinian Citizens of Israel" *Nationalism & Ethnic Politics* Vol. 7. Pages 66-86.
IF=N/A
SJR 2001= 0.57**3**
R 2001= Geography, Planning and Development: 50/507 (Q1); Political Science and International Relations: 33/200 (Q1)

12. **As'ad Ghanem**. 2001. "The Palestinians in Israel: Political Orientation and Aspirations", *International Journal of Inter-Cultural Relations 26.* Pages 135-152.
IF 2001= 0.675
R 2001= Social Sciences, Interdisciplinary: 14/55 (Q2); Sociology: 28/93 (Q2)

13. **As'ad Ghanem**. 2002. "The Bi-national Idea in Palestine and Israel: Historical Roots and Contemporary Debate" *Holy Land Studies*. 1/1. Pages 61-84.

ISSN: 1474-9475, 1750-0125
IF=N/A
SJR 2002= N/A [available: 2010-2017]
SJR 2010= 0.102
R 2010= History: 595/862 (Q4); Religious Studies: 221/337 (Q3)

14. **Ghanem, As'ad**. 2002. "Can Universal Liberalism be Effective without Collective Rights" HAGAR: International Social Science Review vol. 3(1): 45-50.

N/A

15. **As'ad Ghanem** and Sarah Ozacky-Lazar, 2003. "The Status of the Palestinians in Israel in an Era of Peace: Part of the Problem but Not Part of the Solution," *Israel Affairs*, vol. 9 nos. 1-2. pages 263-289

IF 2003= N/A [available: 2010-2018]
IF 2010= 0.140
R 2010= Area Studies: 49/60 (Q4)
SJR 2003= N/A [available: 2010-2018]
SJR 2010= 0.131
R 2010= History: 377/862 (Q2); Cultural Studies: 263/654 (Q2); Political Science and International Relations: 262/420 (Q3)

16. **As'ad Ghanem** & Aziz Khayed. 2003. "In the Shadow of the Al-Aqsa Intifada: The Palestinians and Political Reform" *Civil Wars 6*, 3 (Autumn). Pages 31-50.
IF=N/A
SJR 2003= N/A [available: **2011-2018**]
SJR 2011= 0.315
R 2011= History: 119/979 (Q1); Political Science and International Relations: 151/427 (Q2)

17. Oren Yiftachel and **As'ad Ghanem**. 2004. "Understanding 'ethnocratic' regimes: the politics of seizing contested territories" *Political Geography 23 (*6), August, Pages 647-676. Impact Factor\2007 = 1.92
IF 2004= 1.316
R 2004= Geography: 13/35 (Q2); Political Science: 5/79 (Q1)

18. **As'ad Ghanem**. 2004. "About the Situation of the Palestinian-Arab Minority in Israel". *Medina Vahevra (State & Society)* 4, 1. Pages 165-180 (in Hebrew). **N**/**A**

19. **As'ad Ghanem**. 2005."The Bi-National Solution for the Israeli\Palestinian Crisis: A Realistic Option?". *Race Traitor* 16 (winter). Pages 90-106. **N**/**A**

20. **As'ad Ghanem** & Muhanad Mustafa. 2007. "The Palestinians in Israel and the 2006 Knesset Elections: Political and Ideological Implications of the Election Boycott" . *The Holy Land Studies*. Volume 6, No. 1. Pages 51-73.
IF=N/A
SJR 2007= N/A [available: 2010-2017]
SJR 2010= 0.102

R 2010= History: 595/862 (Q4); Religious Studies: 221/337 (Q3)

21. **As'ad Ghanem**. 2009. "The Bi-National Debate - Israelis, Palestinians and the Bi-National State Solution." *Israel Studies*. Volume 14, Number 2, (Summer). Pp. 120-133.
ISSN: 10849513, 1527201X
IF=N/A
SJR **2013**= N/A [available: 2002-2004, 2018]
SJR 2018= **0.125**
R 2018= Medicine (miscellaneous): 2327/2836 (Q4); Psychology (miscellaneous): 226/245 (Q4); Social Sciences (miscellaneous): 409/528 (Q4)

22. **As'ad Ghanem**. 2009. "Democratizing 'Ethnic States': Towards a Dynamic Model for the Explanation of a Democratization Process in Divided Societies - With a Special Reference to Israel." *Constellations. Volume 16, (3)*: Pp. 462-475. Impact Factor = 1.32
IF=N/A
SJR 2009= 0.809
R 2009= Psychology (miscellaneous): 60/222 (Q2); Social Sciences (miscellaneous): 53/445 (Q1)

23. **As'ad Ghanem** & Muhanad Mustafa. 2009. "The Management of the Arab Local Government in Israel: Partial-Modernization as an Explanatory Variable". *Local Government Studies Journal*. Vol. 35, (4): Pp. 457–473,. Impact Factor = 0.686\ 2009
IF 2009= 0.686
R 2009= Planning and Development: 30/44 (Q3); Political Science: 54/112 (Q2); Public Administration: 18/32 (Q3)

24. **As'ad Ghanem**. 2009. "Palestinian Politics after Arafat: The Predicament of the "Palestinian National Movement". *Journal of Developing Societies*. Vol. 24 (4): Pp. 465–487.
IF=N/A
SJR 2009= 0.32**2**
R 2009= Development: 7**5**/1**95** (Q2); Geography, Planning and Development: 206/612 (Q2)

25. **As'ad Ghanem**. 2009. "The Fallout from the Gaza War: A Turning Point in the Israeli-Palestinian Conflict?". *Holy land Studies* 8.2 (2009) 195–210.
ISSN: 14749475, 17500125
IF=N/A
SJR 2009= N/A [available: 2010-201**7**]
SJR 2010= 0.102
R 2010= History: 595/862 (Q4); Religious Studies: 221/337 (Q3)

26. **As'ad Ghanem** and Mohanad Mustafa. 2009. "Coping with the Nakba - The Palestinians in Israel and the 'Future Vision' as a Collective Agenda" *Israel Studies Review*. Vol. 24 (2); pp. 52-66.
ISSN: 2159-0370, 2159-0389
IF=N/A
SJR **2013**= N/A [available: 2002-2004, 2018]

SJR 2018= **0.125**
R 2018= Medicine (miscellaneous): 2327/2836 (Q4); Psychology (miscellaneous): 226/245 (Q4); Social Sciences (miscellaneous): 409/528 (Q4)

27. Mohanad Mustafa & **As'ad Ghanem.** 2010. "The Empowering of the Israeli Extreme Right in the 18th Knesset Elections". *Mediterranean Politics*. Vol. 15, No. 1 (March), pp. 25–44. Impact Factor = 0.677\2009
IF 2010= 0.559
R 2010= Political Science: **83/141** (Q3)
SJR 2010= 0.333
R 2010= Geography, Planning and Development: 208/632 (Q2); Political Science and International Relations: 137/420 (Q2)

28. **As'ad Ghanem** and Mohanad Mustafa. 2011. "The Palestinians in Israel: The Challenge of the Indigenous Group Politics in the 'Jewish State' ". *Journal of Muslim Minority Affairs* Vol. 31 No.2. pp. 177-196.
IF=N/A
SJR 2011= 0.123
R 2011= Anthropology: 178/287 (Q3); Cultural Studies: 339/728 (Q3); Political Science and International Relations: 319/427 (Q4); Sociology and Political Science: 701/929 (Q4)

29. **As'ad Ghanem**. 2011. "The Expanding Ethnocracy: Judaization of the Public Sphere in the last decade". *Israel Studies Review*: Vol.26. Issue.1. pp. 21-28.
IF=N/A
SJR 2011= N/A [available: 2016-2018]
SJR 2016= 0.102
R 2016= History: 810/1170 (Q4); Cultural Studies: 623/899 (Q4); Sociology and Political Science: 992/1122 (Q4)

30. **As'ad Ghanem**. 2011. "The Tragedy of Contradictions - The Spring of Arab Peoples and the inevitable Democracy. *Arab World Geographer* vol.14: no. 2. Pp. 128-134.
IF=N/A
SJR 2011= 0.160
R 2011= Earth-Surface Processes: 96/148 (Q3); Geography, Planning and Development: 390/652 (Q3)

31. **As'ad Ghanem** & Ahmad Higazy#. 2011. "The Diverse Impact on Local Democracy - A Comparative Study about Democratisation Processes in Jewish and Arab Communities in Israel. *Lex localis - Journal of Local Self-Government* vol. 9: no.3 (July). Pp. 247-263.
IF 2011= 0.317
R 2011= Political Science: 111/149 (Q3); Public Administration: 39/45 (Q4)
SJR 2011= 0.196
R 2011= Law: 279/523 (Q3); Public Administration: 80/122 (Q4)

32. **As'ad Ghanem**. 2011. "The Arab Democratic Choice and the Palestinian Problem" *IDAFAT – The Arab World Sociology Journal*, summer 2011. Pp. 8-33.
In Arabic.

N/A

33. **As'ad Ghanem** and Mohanad Mustafa. 2011. "Strategies of Electoral Participation by Islamic Movements: The Muslim Brotherhood and the Parliamentary Elections in Egypt and Jordan - November 2010". *Contemporary Politics*, vol. 17: no.4 (December). Pp. 393-409.
IF 2011= N/A [available: 2012-2018]
IF 2012= 0.635
R 2012= Political Science: 81/157 (Q3)
SJR 2011= 0.272
R 2011= Political Science and International Relations: 174/427 (Q2); Sociology and Political Science: 438/929 (Q2)

34. **As'ad Ghanem**. 2012. "Understanding Ethnic Minority Demands: A New Typology". *Nationalism & Ethnic Politics*, vol. 18; 4 (August). Pp. 358-379.
IF=N/A
SJR 2012= 0.190
R 2012= Geography, Planning and Development: 377/675 (Q3); Political Science and International Relations: 239/442 (Q3)

35. **As'ad Ghanem**. 2012 "Palestinians in Israel – The Victory of Discourse vs. the Retreat of Politics". *Middle East Journal* (Spring) 66.2. pp. 361-368. (Review article).
IF 2012= N/A [available: 1997-2011, 2013-2018]
IF 2013= 0.175
R 2013= Area Studies: 53/64 (Q**4**)
SJR 2012= 0.890
R 2012= Geography, Planning and Development: 71/675 (Q1); Sociology and Political Science: 166/975 (Q1)

36. ***As'ad Gahnem**. 2013. " Palestinian Nationalism: An Overview". *Israel Studies*, volume 18 number 2. Pp. 11-29.
IF=N/A
SJR **2013**= N/A [available: 2002-2004, 2018]
SJR 2018= **0.125**
R 2018= Medicine (miscellaneous): 2327/2836 (Q4); Psychology (miscellaneous): 226/245 (Q4); Social Sciences (miscellaneous): 409/528 (Q4)

37. *Paul Scham, Benjamin Pogrund and **As'ad Ghanem**. 2013 "Introduction to Shared Narratives-A Palestinian-Israeli Dialogue" *Israel Studies*, volume 18 number 2. Pp.1-10.
IF=N/A
SJR **2013**= N/A [available: 2002-2004, 2018]
SJR 2018= **0.125**
R 2018= Medicine (miscellaneous): 2327/2836 (Q4); Psychology (miscellaneous): 226/245 (Q4); Social Sciences (miscellaneous): 409/528 (Q4)

38. *Mohanad Mustafa, **As'ad Ghanem**. 2013 "The Israeli negotiation strategy under Netanyahu: settlement without reconciliation", *International Journal of Conflict Management*, Vol. 24,3. pp.265 – 283. *Impact Factor* (2015) - 1.029
IF 2013= 0.439

R 2013= Communication: 53/74 (Q3)
SJR 2013= 0.412
R 2013= Management of Technology and Innovation: 73/322 (Q2); Strategy and Management: 135/427 (Q2); Communication: 90/294 (Q2)

39. *__As'ad Ghanem__. 2013 "The Palestinians - Lessons from the Arab Spring". *Contemporary Arab Affairs* 6, 3. Pp. 422-437.
IF=N/A
SJR 2013= 0.166
R 2013= Cultural Studies: 269/824 (Q2); Political Science and International Relations: 296/452 (Q3)

40. *__As'ad Ghanem__. 2013. "Hybrid Democracy, Social Structure and Democratization in Jordan – The 2010 National Elections". *International Journal of Political Science and Development* Vol. 1(3), pp. 117–128.
N/A

41. *Rubin, A., Navot, D., & **As'ad Ghanem**. 2014. The 2013 Israeli General Election: Travails of the Former King. *Middle East Journal*, *68*(2), 248-267.
ISSN: 0026-3141
IF 2014= 0.279
Impact Factor\ 2015 = 0.605
R 2014= Area Studies: 47/66 (Q3)
SJR 2014= 0.281
R 2014= Geography, Planning and Development: 323/695 (Q3); Sociology and Political Science: 496/1053 (Q2)

42. *__As'ad Ghanem__ and Mohanad Mustafa. 2014. "Explaining Political Islam: The Transformation of Palestinian Islamic Movements". *The British Journal of Middle Eastern Studies*. Vol. 41 (4); Pp. 335-354
IF 2014= 0.150
R 2014= Area Studies: 57/66 (Q4)
SJR 2014= 0.129
R 2014= History: 478/1110 (Q2); Earth-Surface Processes: 120/156 (Q4); Geography, Planning and Development: 531/695 (Q4)

43. *__As'ad Ghanem__ & Aviad Rubin. 2015. "Democracy and Distributiveness - Patterns of Transition from Hegemony in Divided Societies". *Citizenship Studies*, Vol. 19 No. 6/7. PP. 1-20. 2015 Impact Factor 0.621
IF 2015= 0.621
R 2015= Political Science: 106/163 (Q3)
SJR 2015= 0.660
R 2015= Geography, Planning and Development: 134/704 (Q1); Political Science and International Relations: 93/479 (Q1)

44. *__As'ad Ghanem__ and Dan Bavly. 2016. "Seeking an Egalitarian State in Palestine/Israel: The Recent Debate about Bi-nationalism". Constellations, *Volume 23, No 3, pp.* 229-239.
IF=N/A
SJR 2016= N/A [available: 1999-2001; 2008-2013]

SJR 20**13**= **0.1**39
R 20**13**= Psychology (miscellaneous): **201**/2**28** (Q**4**); Social Sciences (miscellaneous): 329/477 (Q3)

45. *Mohanad Mustafa & **As'ad Ghanem**. 2017. "Palestinians in Israel – Between the state and the Homeland" Magamot 65 (Hebrew). Pp. 143-164. **N/A**

46. *Doron Navot, Aviad Rubin & **As'ad Ghanem**. 2017. The Israeli Elections 2015: The Triumph of Jewish Skepticism, the Emergence of Arab Faith". *Middle East Journal*, Volume 71, Number 2, Spring 2017, pp. 248-268. Impact Factor\ 2015 = 0.605
IF 2017= 0.548
R 2017= Area Studies: 40/68 (Q3)
SJR 2017= 0.356
R 2017= Geography, Planning and Development: 274/712 (Q2); Sociology and Political Science: 414/1129 (Q2)

47. ***As'ad Ghanem** & Ibrahim Khatib. 2017. The Nationalisation of the Israeli ethnocratic regime and the Palestinian minority's shrinking citizenship. *Citizenship Studies*, 21(8), 889-902.
IF 2017= 1.240
R 2017= Political Science: 84/169 (Q2)
SJR 2017= 0.949
R 2017= Geography, Planning and Development: 84/712 (Q1); Political Science and International Relations: 61/484 (Q1)

48. *Ben-Porat, G., **& As'ad Ghanem**, 2017. "Introduction: securitization and shrinking of citizenship". *Citizenship Studies*, 21(8), 861-871.
IF 2017= 1.240
R 2017= Political Science: 84/169 (Q2)
SJR 2017= 0.949
R 2017= Geography, Planning and Development: 84/712 (Q1); Political Science and International Relations: 61/484 (Q1)

49. *Ibrahim Khatib & **As'ad Ghanem.** 2018. "The Effect of Diffusion - Turkey as a Model for Change in the Arab World", *Insight Turkey*, Vol. 20, No. 2 (Spring. Pp. 1-28. (Impact Factor (2017), 0.53.
IF (2017)=0.53
IF=N/A
SJR 2018= 0.300
R 2018= Political Science and International Relations: 212/503 (Q2); Sociology and Political Science: 493/1137 (Q2)

50. ***As'ad Ghanem**. 2020. "The Impact of Incentives for Reconciliation in the Holy City – How International Aid for the Palestinians Contributed to the Expanding of Israeli Control over East Jerusalem, *Defense and Peace Economics Journal*, Volume 31, 2020 - Issue 8. pp. 975-989
https://doi.org/10.1080/10242694.2020.1762315
SJR 2018 = 0.76
Social Sciences: 98\528 (Q1)

51. As'ad Ghanem. 2020. The Deal of the Century in context – Trump's Plan is Part of a Long-Standing Settler-Colonial Enterprise in Palestine. The Arab World Geographer, Volume 23, issue 1. Pp. 45-59.

52. As'ad Ghanem & Basil Basel Khalaily. 2025. **The Other War on Palestinians. Foreign Affairs (April).**

Chapters in Books

1. **As'ad Ghanem**. 1993. "The Perception by the Islamic Movement in Israel of the Regional Peace Process," in Ilan Pappe, ed., *Islamic Approaches to Peace in the Contemporary Arab World.* Giv'at Haviva, Institute for Peace Research. Pages 83-99. (Hebrew).

2. Nadim Rouhana & **As'ad Ghanem**. 1993. "The Democratization of the Traditional Minority in an Ethnic Democracy: The Palestinians in Israel," in E. Kaufman, S. Abed, and R. Rothstein, eds., *Democracy, Peace, and the Israeli-Palestinian Conflict.* Boulder and London, Lynne Rienner Publishers, Pages 163–185. (Equal Contribution by the Authors).

3. **As'ad Ghanem**. 1997. The Palestinians in Israel - Part of the Problem and not of the Solution: Their Status if Peace Comes. in T. Herman and E. Yuchtman-Yaar. *Israeli Society and the Challenge of Transition to Co-existence*. The Tami Steinmets Center for Peace Research, Tel-Aviv .University: Tel-Aviv. Pages 59-62.

4. **As'ad Ghanem**. 1999. "A Bi-national, Palestinian-Israeli State, at all the land of Palestine/Eretz Yisrael and the Status of the Arabs in Israel within this Frame" in Ozacky-lazar, Sara, As'ad Ghanem and Ilan Pappe *(eds.) Theoretical Options for the Future of the Arabs in Israel.* Givaat Haviva, The Institute for Peace Research. Pages 271-303. (Hebrew)

5. Sammy Smooha & **As'ad Ghanem**. 2000. "Political Islam among the Arabs in Israel." in Theodor Hanf (ed.), Dealing with Difference: *Religion, Ethnicity and Politics: Comparing Cases and Concepts*. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft**.** Pages 143-173. (Equal Contribution by the Authors).

6. **As'ad Ghanem** & Sara Osatzky. 2002. "Israel as an Ethnic State and the Arab Vote in the 1999 Elections" in Asher Arian & Michal Shamir (Ed.) *The Elections in Israel 1999*. Albany, NY, SUNY University Press. Pages 72-93. (Equal Contribution by the Authors).

7. **As'ad Ghanem**. 2003. "Zionism, Post-Zionism, and Anti-Zionism in Israel: Jews and Arabs the Conflict over the Nature of the State" in Epraim Nemni (Ed.) *The Challenge of Post Zionism*. London: Zed Books. Pages 98-115.

8. **As'ad Ghanem**. 2004. "The Palestinian Arab Minority in Israel" in Dan Leon (Ed.). Who's Left in Israel. Sussex Academic Press: London. Pages 22-36.

9. Oren Yiftachel & **As'ad Ghanem**. 2004. "Towards a Theory of Ethnocratic Regimes: learning from the Judaization of Israel\Palestine" in Eric Kaufmann (Ed.). Rethinking Ethnicity. Routledge: London & New York. Pages 179-197.

10. **As'ad Ghanem**. 2005. "The Bi-National Solution for the Israeli-Palestinian Crisis: Conceptual Background and Contemporary Debate" in Mahdi Abdul-Hadi (Ed.) Palestinian-Israeli Impasse. PASSIA : Jerusalem. Pages 19-44.

11. **As'ad Ghanem**. 2005. "Collective rights and Education: Lessons from Quebec in Canada" in Champagne, Duane & Ismael Abu-Saad (eds.). Indigenous and Minority Education: International Perespective on Empowerment. Beer-Sheva: Negev Center for Regional Development. Pages 136-160.

12. **As'ad Ghanem**. 2006."Israel and the 'Danger of Demography'" in Jamil Hilal (ed.). Where Now for Palestine. London: Zed books. Pages 98-116.

13. **As'ad Ghanem** & Sara Ozacky-Lazar. 2006. "The Status of the Palestinians in Israel in the Age of Peace". in Uri Cohen, Eliezer Ben-Rafael, Avi Bareli & Ephraim Ya'ar. Israel and Modernity. Beer Sheva: The Ben Gurion Research Institute. Pages 211-240. In Hebrew

14. **As'ad Ghanem**. 2007. "Palestinians in Israel under the Ethnocratic Regime. in Ilan Pappe (ed.). The Palestinian Question – A Reader. London & New York: Routledge. Pages 232-254.

15. Mohanad Mustafa and **As'ad Ghanem**. 2012. "The Muslim Brotherhood Movement Facing the Challenge of Democracy: Political Transition in Post-Revolutionary Egypt" . in Priya Singh (ed.), ***Democracy in Asia : Discourses and Counter discourses*.** Knowledge World Publishers: New Delhi. 193-209.

16. ***As'ad Ghanem** & Mohanad Mostafa. 2013. "The Predicament of the Palestinian Local Government in Israel". In Yousef Jabareen and Mohanad Mustafa (ed.). Local Government in the Palestinian Society in Israel. Pardes & Dirasat: Haifa. Pp. 185-208.

17. ***As'ad Ghanem**. 2013. "The Palestinians in Israel and the Demand for Binationalism" in Anita Shapira, Yedidia Stern, and Alexander Yakobson (ed.) Natinalism and Bi-Nationalism. Sussex Academic Press. PP. 171-190.

18. *Ahmad Hijazi# & **As'ad Ghanem**. 2013. "The Impact of Community Participation in shaping the Local Educational Agenda" in Yousef Jabareen and Mohanad Mustafa (ed.). Local Government in the Palestinian Society in Israel. Pardes & Dirasat: Haifa. Pp.257-281.

19. ***As'ad Gahnem**. 2013. Palestinians in Israel and Bi-nationalism: Escape from the Impasse". In Hani Faris (eds.) The Failure of the Two-State Solution. I. B. Tauris: London. Pp. 257-268.

20. *__As'ad Gahnem__. 2013. Palestinians Following the 2006 Legislative Election: A Critical Election?/ in Rochelle Davis and Mimi Kirk (eds.). Palestine and the Palestinians in the 21st Century. Bloomington & Indianapolis: Indiana University Press. Pp. 83-102.

21. *Mohanad Mostafa and **As'ad Ghanem**. 2014. "The Political Organizations Among the Palestinians in Israel During the Military Rule" in Mustafa Kabha (ed.). The Palestinian Minority in Israel: Military Rule and its Legacy. Haifa: Mada. PP. 51-82.

22. *__As'ad Gahnem__. 2015. "Understanding the Divide – Arabs and Jews in Israel" pp. 779-793. In Ed. by Ben-Rafael, Eliezer / Schoeps, Julius H. / Sternberg, Yitzhak / Glöckner, Olaf (ed.) Handbook of Israel: Major Debates. 779-793.

23. ***As'ad Ghanem** & Tariq Khatib. 2018. "Israel in One Century - From a Colonial Project to a Complex Reality". In *Social Justice and Israel/Palestine: Foundational and Contemporary Debates* edited by: Aaron J. Hahn Tapper and Mira Sucharov. Toronto: University of Toronto Press.

24. ***As'ad Ghanem** and Ibrahim Khatib. 2019. "Palestinain Citizens in Israel- Sociopolitical Status as Mental Health Determinant" in Muhammad M Haj-Yahia, Ora Nakash, Itzhak Levav (Ed.) Mental Health and Palestinian Citizens in Israel. Indian University Press. Pp. 11-21.

25. *__As'ad Ghanem__. 2020. " Arab Political Institutions in Israel- From the Political Crisis to the Politics of Faith?. Reuven Y. Hazan, Alan Dowty, Menachem Hofnung, and Gideon Rahat (ed.). The Oxford Handbook of Israeli Politics and Society. 25 pages.

26. * **As'ad Ghanem**. 2020. Palestinian Politics One Century after Sykes-Picot Agreement - A Time for a Re-Evaluation" in Larbi Sadiki. Ed. Routledge Handbook of Middle East Politics. London: Routledge - Middle East Politics.

27. A**s'ad Ghanem**. 2007. "After Oslo: time to resume the debate on the two-state solution and to restart the binational debate". In Aslam Farouk-Ali (ed.). The Future of Palestine & Israel. Institute for Global Dialogue, Midrand. Pages 195-223.

28. **As'ad Ghanem**. 2012. Bi-Nationalism – Towards Alternative model for the future solution of the Palestinian-Israeli conflict. In Priya Sing & Susmita Bhattacharya (ed.) Perspectives on West Asia - Its evolution geopolitical discourses. Kolkata: Maulana Abul Kalam Azad Institute of Asian Studies. Pp. 20-37.

Additional Publications

1. ***As'ad Ghanem**, 2016. "Israel's Second Class Citizens- Arabs in Israel and the Struggle for Equal Rights" *Foreign Affairs* 95.4. pp. 37-42.
Impact Factor (2017-18) = 3.527
IF 2016= 2.536
R 2016= International Relations: 7/86 (Q1)
SJR 2016= 0.882

R 2016= Political Science and International Relations: 86/489 (Q1); Sociology and Political Science: 190/1122 (Q1)

31 ***As'ad Ghanem,** 2020. "Israel's Joint List Has a New Strategy" *Foreign Affairs* 99.1. January-February 2020.

Impact Factor (2017-18) = 3.527
IF 2018= 4.390
R 2018= International Relations: 3/91 (Q1)
SJR 2018= 0.793
R 2018= Political Science and International Relations: 83/503 (Q1); Sociology and Political Science: 222/1137 (Q1)

Research Reports

1. **As'ad Ghanem** & Reuven Aharony. 1999. Arab Leadership in Israel: Continuity and Change. Research Report Submitted to Israeli Ministry for Science and Sport, Jerusalem (Hebrew). 60 Pages.

2. Elias Ziedan & **As'ad Ghanem**. 2000. Patterns of Giving and Volunteering of the Palestinian Arab Population in Israel, Israeli Center for Third Sector Research, Ben-Gurion University, Beer ssheva. 50 Pages.

3 **As'ad Ghanem**. 2001. Canada and Quebec since 1960: The Re-Building of the Partnership, Research Report Submitted To The Israeli Association for Canadian Studies, The Hebrew University, Jerusalem. 240 Pages.

Book Reviews

1. **As'ad Ghanem.** 1994. "The Rise and Fall of the Israel Communist Party (Maki): Study of the Causes." *Iyyunim bi-tequmat Yisrael* 4, Ben-Gurion Heritage Center and Ben-Gurion University of the Negev. Review of Elie Rekhess, *The Arab Minority in Israel, between Communism and Arab Nationalism, 1965–1991.* Tel Aviv: Dayan Center and Hakibbutz Hame'uhad, 1993. Pages 549–555 (Hebrew).

2. **As'ad Ghanem**. 1995. "The Arab Minority in Israel: Political Perspectives." *The New East* 37. Review of Yakov Landau, *The Arab Minority in Israel: Political Perspectives,* Tel Aviv: Am Oved. Pages 246-247. (in Hebrew)

3. **As'ad Ghanem**. 2004. "Palestinain Civil Society in Israel" Holly Land Studies Journal 4. 1.. Review of Shanny Payes, Palestinian NGO's: The Politics of Civil Society. London: I. B. Tauris. Pages 106-107.

4. **As'ad Ghanem**. 2007. "Ibn Khaldun's" International Sociology Review of Books, vol. 23, no. 2. Review of Mahmoud, Dhaouadi (1997) *New Explorations in the Making of IBN KHALDUN'S Umran (Civilization) Mind*. In English By A.S. Noordeen:

Kuala Lumpur, 273 pp. + index. In Arabic By: University Publication Center, Tunis, 2003. 268.

5. **As'ad Ghanem**. 2009. Review of "Zionist Israel and Apartheid South Africa – Civil society and peace building in ethnic-national states" By Amneh Daoud Badran, Foreward by Ilan Pappe'. Routledge Studies on the Arab-Israeli Conflict. London and New York. 197 pages + 10 Appendixes, notes, bibliography and index. And "politics and Violence in Israel/Palestine – Democracy versus military rule" By Lev Luis Grinberg. Routledge Studies on the Arab-Israeli Conflict. London and New York. 216 pages + Notes, bibliography and index. Holy Land Studies Journal.

6. * **As'ad Ghanem**. 2013. *The Forgotten Palestinians – A History of the Palestinians in Israe by Ilan Pappe.* London: Yale University Press.. *Family & Community History*, Vol. 16/2, Pp. 159-160.

7. *** As'ad Ghanem**. 2015. *Mo(ve)ments of Resistance: Politics, Economy and Society in Israel/Palestine 1931–2013 by Lev Luis Grinberg.* (Boston, MA: Academic Studies Press, 2014), 250 pp. *Israel Studies Review,* Volume 30, Issue 1, Summer 2015: 152-155.

8. * **As'ad Ghanem**. 2019. Brothers Apart – Palestinian Citizens of Israel and the Arab World. By Maha Nassar. Stanford: Stanford University Press, 2017. Ethnic and Racial Studies 42:13, 2374-2376.

<u>Other Works and Publications</u>

1.As'ad Ghanem. 1990. "The Arabs in Israel and the Intifada," *al-Aswar* 6 (Arabic).

2. **As'ad Gahnem**. 1990. "The Arab Front and the Struggle against the Expropriation of Lands, 1958–1961," *Qadaya* 3 (Arabic).

3. **As'ad Ghanem** & Sara Ozacky-Lazar. 1990. "An Analysis of the Results of the Histadrut Elections in the Arab Sector," *Sekirot* 1, Institute for Peace Research, Giv'at Haviva (Hebrew). (Equal Contribution by the Authors).

4. **As'ad Ghanem** & Sara Ozacky-Lazar. 1990. "The Green Line—Red Lines, the Arabs in Israel in View of the Intifada," *Sekirot* 2, Institute for Peace Research, Giv'at Haviva (Hebrew). (Equal Contribution by the Authors).

5. Sara Ozacky-Lazar & **As'ad Ghanem**. 1990. "Autonomy for Arabs in Israel: A Preliminary Discussion," *Sekirot* 4, Institute for Peace Research, Giv'at Haviva (Hebrew). (Equal Contribution by the Authors).

6. Sara Ozacky-Lazar & **As'ad Ghanem**. 1991. "Arabs in Israel in the Shadow of the Gulf War," *Sekirot* 5, Institute for Peace Research, Giv'at Haviva (Hebrew). (Equal Contribution by the Authors).

7. **As'ad Ghanem**. 1992. "Arabs in Israel Preparing for the Elections to the 13th Knesset," *Sekirot* 8, Institute for Peace Research, Giv'at Haviva (Hebrew).

8. **As'ad Ghanem**. *1993. Arabs in Israel at the Dawn of the 21st Century: A Survey of Basic Infrastructure*, Institute for Peace Research, Giv'at Haviva (Hebrew).

9. **As'ad Ghanem** & & Sara Ozacky-Lazar. 1993. "The Perception of Peace by Arabs in Israel," *Sekirot* 11, Institute for Peace Research, Giv'at Haviva (Hebrew). (Equal Contribution by the Authors).
10. Sara Ozacky-Lazar & **As'ad Ghanem**. 1994. "The Elections for Arab Local Authorities, November, 1993: Results and Analysis," *Sekirot* 13, Institute for Peace Research, Giv'at Haviva (Hebrew). (Equal Contribution by the Authors).

11. Sara Ozacky-Lazar & **As'ad Ghanem**. 1994. "The Histadrut Elections among the Arabs, May, 1994: Results and Analysis," *Sekirot* 14, Institute for Peace Research, Giv'at Haviva (Hebrew). (Equal Contribution by the Authors).

12. **As'ad Ghanem** & Sara Ozacky-Lazar. 1995. "Between Peace and Equality: The Arabs in Israel at the Half-Way Point of the Labour-Meretz Government," *Sekirot* 16, Institute for Peace Research, Giv'at Haviva (Hebrew). (Equal Contribution by the Authors).

13. **As'ad Ghanem**. *1995. The Arabs in Israel and the Knesset Elections: A Re-examination,* Dayan Center for Strategic Studies, Tel-Aviv University (Hebrew).

14. **As'ad Ghanem**. 1995. "The Municipal Elections in the Arab Sector: Summary and Evaluation." In E. Rekhess and Sara Osatzky, eds., *The Arab Minority in Israel: Local Politics in the Age of Peace Agreements.* Dayan Center for Strategic Studies, Tel-Aviv University (Hebrew).

15. Sara Ozacky-Lazar & **As'ad Ghanem**. 1996. "Arab Voting for the Fourteenth Knesset," *Sekirot* 19, Institute for Peace Research, Giv'at Haviva (Hebrew). (Equal Contribution by the Authors).

16. **As'ad Ghanem** & Sara Ozacky-Lazar. 1996. "Towards an Alternative Israeli-Palestinian Discourse - *Instead of "two states for two peoples," a civil state shared by the two communities is proposed.* Vol. 3 No. 3.

17. **As'ad Ghanem**. 1996. The First Palestinian General Elections: A Test of Democracy. Institute for Peace Research, Giv'at Haviva (Hebrew).

18. **As'ad Ghanem** & Sara Ozasky-Lazar. 1996. The Arab Vote in the Elections to the 14th Knesset, 29 May 1996", Tel Aviv University, The Moshe Dayan Center for Middle East and African Studies, The Program on Arab Politics in Israel: Tel Aviv. (Equal Contribution by the Authors).

19. **As'ad Ghanem**. 1998. "Marginals in a Marginal Society: The Bedouan's in Israel" In E. Rekhess (ed.),*The Arabs In Israeli Politics.* Dayan Center for Strategic Studies, Tel-Aviv University. Pp. 83-90 (Hebrew).

20. Sammy Smooha & **As'ad Ghanem**. 1998. "Ethnic, Religious and Political Islam among the Arabs in Israel" Optimization of Conflict Resolution. working paper No. 14. The Jewish-Arab Center and Bertha Von Suttner: University of Haifa: Haifa. (Equal Contribution by the Authors).

21. Sara Ozacky-Lazar & **As'ad Ghanem**. 1999. The Arab Vote in the Elections to the 14th Knesset, 29 May 1996", Tel Aviv University, The Moshe Dayan Center for Middle East and African Studies, The Program on Arab Politics in Israel: Tel Aviv. (Equal Contribution by the Authors).

22. **As'ad Ghanem** & Sara Ozacky-Lazar. 1999. The Arabs Vote in the Elections to the 15th Knesset" *Skirot 24*, Institute for Peace Research, Giv'at Haviva (Hebrew). (Equal Contribution by the Authors).

23. Sara Ozacky-Lazar & **As'ad Ghanem**. 2001. "A Year after the October Incidents: What Has Changed?" *Skirot* 28, Institute for Peace Research, Giv'at Haviva (Hebrew). (Equal Contribution by the Authors).

24. **As'ad Ghanem** (Ed.) 2004. Civic Developments among the Palestinian-Arab Minority in Israel – The first Annual Report – 2004. Ibn-Khaldun association: Tamra. (In Arabic, English & Hebrew).

25. **As'ad Ghanem** & Muhanad Mustafa (Eds.) 2005. Civic Developments among the Palestinian-Arab Minority in Israel – The second Annual Report – 2005. Ibn-Khaldun association: Tamra. (In Arabic & English).

26. **As'ad Ghanem**. 2005. Marginalized Groups in Israel: A Challenge to Ashkinasi Dominance. (in Arabic). MADAR: The Palestinian center for Israeli Studies: Ramallah. 378 Pages.

27. **As'ad Ghanem** (Ed.). 2006. Civic Developments among the Palestinian-Arab Minority in Israel – The Third Annual Report – 2006. Ibn-Khaldun association: Tamra. 215 pages (In Arabic & English).

28. **As'ad Ghanem**. 2007. "Cooperation Instead of Separation: The One-State Solution to Promote Israeli-Palestinian Peace". *Palestine-Israel Journal*. Vol. 14 No. 2. Pages 73-86.

- In addition, since 1990-until now I published various articles on the Arabs in Israel and Jewish-Arab relations, published in the periodical press, chiefly *Ha'aretz*, *NRG*, *Kul Al-Arab* and *al-Sinara* and Dozens of interviews in radio and television programs, in Arabic, English and Hebrew, on subjects of expertise.

Participation in Scholarly Conferences

Date	Name of Conference	Place	Title of Oral Presentation	Role
July 1997	the BRISMES (British Society for Middle East Studies) 1997 Annual Conference	International Conference on Middle East Studies. St. Cathrine's College, The University of Oxford.	The PNA: The Quasi-Democratic Political Structure	Oral Presentation
Sep. 2006	Institute for Global Dialogue, and Friedrich Ebert Stiftung.	Pretoria, South Africa.	Is a single Bi-Nation state solution possible under current condition	Oral Presentation
Sep. 2007	The Politics of Elections and the Struggle for Democracy in the Middle East : Perspectives from Within and Below	Warsaw University	The Politics of Elections and the Struggle for Democracy in the Middle East : Perspectives from Within and Below	Oral Presentation
Nov. 2007	SOAS Palestine Society.	University of London, London	Local politics: the one state and the Palestinians in Israel	Oral Presentation
Dec. 2007	Crown center, Brandeis University, Waltham, Boston.	Brandies University, Boston	The Bi-National State - Israelis, Palestinians and the Bi-National State Solution	Oral Presentation
Aug. 2008	APSA Annual meeting	APSA Annual Meeting, Boston	The Changing meaning of Israeli Security	Oral Presentation
Jan. 2009	Can the Two-State Solution be Salvaged	Middle East Policy Council, Washington.	The Demise of the Two-States and its Alternatives	Keynote Speaker\ Oral Presentation
Jan. 2009	Middle East Institute.	Washington DC.	The Fallout from Gaza war – 2009	Oral Presentation
Mar. 2009	One State Solution for Israel-Palestine	TARI - Trans Arab Research Institute and the William Joiner Center for the Study of War	The Palestinians in Israel and the Bi-National Debate	Oral Presentati on

Date	Name of Conference	Place	Title of Oral Presentation	Role
		University of Massachusetts, Boston.		
Apr. 2009	Palestine & the Palestinians Today	Center for Contemporary Arab Studies, Georgetown university, Washington DC.	The Critical Victory: The Rise of Hamas and the Collapse of the Palestinian National Movement	Oral Presentation
Dec. 2009	The Palestine Center.	The Palestine Center, Washington DC	Palestinians' in Israel Political Orientation	Oral Presentation
Jan. 2010	81st annual meeting of the Southern Political Science Association	Crowne Plaza - Ravinia Atlanta, Georgia	Islamic Fundamentalism and Political Context: The Political Orientation(s) of Palestinians Islamic Movements	Oral Presentation
Feb. 2010	Annual Meeting of the International Studies Association, 2010	Hilton, New Orleans, Louisiana	George Mitchell's Northern Ireland experience: lessons to be learned for the next mission - peace in the Middle East	Oral Presentation
Jun. 2010	Al-Hiwar Center Washington DC	Al-Hiwar center-Washington DC	Palestinians Today: main Challenges	Keynote Speaker-Oral Presentation
Jun. 2010	ADC – The American Arabs Academic Association, Annual Conference, Washington DC	ADC annual meeting Washington DC	Seventeen Years After Oslo: What is Next?	Keynote Speaker-Oral Presentation
Oct. 2010	Modernity in Palestine during the mandate period	Bir Ziet University - Best Eastern, Ramallah	Partial Modernization in Palestine: Past, Present and Future	Keynote Speaker-Oral Presentation
Jan. 2011	Perspectives on West Asia,	Maulana Abul Kalam Azad	Alternative Models for the Future Solution of the	Keynote Speaker –

Date	Name of Conference	Place	Title of Oral Presentation	Role
	Its Evolution as an Area of Study in the Changing Geopolitical Discourses.	Institute of Asian Studies - Kolkata, India	Palestinian-Israeli Conflict	Oral Presentation
Feb. 2011	The Future of the Palestinian Question	Institute of Palestine Studies, Nicosia, Cyprus.	Israeli Land Policies	Oral Presentation
Mar. 2011	Past is Present: Settler Colonialism in Palestine	SOAS, London university, London, UK.	Indigenous Citizens and the Contradictions of Status amongst Palestinians in Israel	Keynote Address, Oral Presentation
Jun. 2011	Israel as a Jewish & Democratic state	Boston, Brandies University	Israel as a Jewish State	Plenary session, Oral Presentation
Jun. 2011	The Palestine Center.	The Palestine Center- Washington DC	The "Arab Spring" and the Palestinian Question -	Oral Presentation
Jun. 2011	Al-Hiwar Center.	Al-Hiwar center; Vienna, Virginia	The Prospects for Democratization in the Arab World	Oral Presentation
Mar. 2012	Israel: a democracy under stress?	Cevipol Workshop, ULB, Brussels.	Palestinian Minority and the Jewish Ethnocracy in the last Decade	Oral Presentation
Jun. 2012	10th Annual International Conference on Politics and International Affairs	Athens Institute for Education and Research. Athens, Greece	Understanding Ethnic Minority Demands: Regime's Type vs. Group's Status.	Oral Presentation
Nov. 2012	Global South Politics, Sience-po, ISA -	Science-Po, Minton, France	Democratic Enclaves and hybrid regimes in the Middle East: Linking the "Arab Spring" to Democratic Theory" with Aviad rubin	Oral Presentation
*Mar. 2013	The Palestine question through a	Institut d'Etudes de l'Islam et des Sociétés du	Palestinian minority in Israel - between internal	Oral Presentation

Date	Name of Conference	Place	Title of Oral Presentation	Role
	colonial lens, Seminar	Monde Musulman, Paris	colonialism and Ethnocracy	
*Mar. 2013	Cultural Identity	American University, in Jenin	Palestinian Collective Identity	Oral Presentation
*Apr. 2013	Academic Cooperation	Al-Najah University, PA	Palestinians Across the Green Line	Oral Presentation
*June 2013	AIS annual conference	UCLA Los Angeles, California	Islam Movements between Text, Context and Political Choice – a general assessment	Oral Presentation
*July 2013	USIP	United States Institute of Peace, Washington DC	Shared Narratives in the Israeli-Palestinian conflict	Oral Presentation
*March 2014	Bruno-Kriesky Forum	Jerusalem	Israel-Palestine: Towards a New Paradigm	Oral Presentation
*May 2014	From Diffusion of Practices to Practices of Diffusion. Workshop on the Circulation of Ideas, Procedures and Regulations in Culture, Law and Economy, Polish Sociological Association, Warsaw, 12-13 May 2014.	Polish Sociological Association, Warsaw	Regional Power as a Source of Diffusion in the Arab World – Turkey, Iran and Israel	Presentation
*July 2014	Piza University	Piza	From Two ethnic states to one democratic state - Time for a Change Paradigm in the Israeli – Palestinian conflict he	Oral Presentation
*Aug. 2014	Fourth World Congress for Middle East	Ankara	Regional Power as a Source of stability in the Arab World – Turkey,	

Date	Name of Conference	Place	Title of Oral Presentation	Role
	Studies" (WOCMES), August 18-22. Middle East Technical University.		Iran and Israel	
*Dec. 2014	International workshop: Borders at the interface – Bordering Europe, Africa and the Middle East.	Beer Sheva\ Ben Gurion University	Israel \ Palestine Borders: Theory and Practice	Oral Presentation
*Feb. 2015	Workshop: Empowerment of Minorities in the US	Givat Haviva\ Washington DC & NY	Empowerment of Minorities – A General Outline	Oral Presentation
*Mar. 2015	International Conference: Divided Societies/ Volatile States – The Politics of Identity Post Arab Spring 10\3\2015	Rice University – Baker Institute for Public Policy Houston, Texas	The Palestinian Minority in the Jewish State: Between Civic Status and National Security Concern	Oral Presentation
*Mar. 2015	Workshop 12/3/2015	Texas University, Institute for Israeli Studies	Voters and Elections – Jews, Arabs and the Struggle over the Identity of Israel	Oral Presentation
*June 2015	The Recognition of a Palestinian state and the Solution of the two state Solution: Is there room for hope?	Barcelona, Fundació Rafael Campalans.	Can be the recognition be a solution to a historical conflict?	Oral Presentation
*July 2015	The Israeli Elections of March 2015 and their Implications for the Peace	The Jerusalem Fund & Palestine Center. Washington D.C.	"The Israeli Elections of March 2015 and their Implications for the Peace Process"	Oral Presentation

Date	Name of Conference	Place	Title of Oral Presentation	Role
	Process			
*July 2015	Israel as a Democracy and a Jewish State	Brandies University (In Tel Aviv for a Group of Students from The USA)	Jewish and Democratic?	Oral Presentation
*May 18-19, 2016	The 100-Year Anniversary of Sykes-Picot Agreement: Centenary reflections and contemporary relevance	School Of Political Science, University of Haifa	"Who are the Palestinians - Palestine and Palestinians since Sykes-Picot"	
*Dec. 2016	The Palestinian National Movement – Towards Rebuilding?	Masarat research institute, Ramallah	Palestinians and Self Determination	Oral Presentation
*June 2017	A study seminar about Israeli Studies	Brandies University, Center for Israeli Studies	Palestinian Nationalism After One Century	Oral Presentation
*Nov. 2017	Palestine and the West: History, Contemporary Realities and Challenges Ahead	University of Adelaide, Australia	The Bi-National Solution-A workable solution?	Oral Presentation
*Feb. 2018	Public Lecture	LSE (London)	Palestinians in Israel Facing Ethnic Politics	Oral Presentation
*Feb. 2018	Public Lecture	Exeter University-Center for Islamic Studies	Prospects for One State Solution	Oral Presentation
*Apr. 2019	Public Lecture	Middle East Monitor-London	Conference: "Present Absentees Palestinian Citizens of Israel and the Nation-State Law"	Oral Presentation
*Nov. 2019	Study Seminar	European Non territorial Autonomy Network	Non-Territorial Autonomy as a Form of Pluri-national Democracy:	Oral Presentation

Date	Name of Conference	Place	Title of Oral Presentation	Role
			Participation, Recognition, Reconciliation	

a. <u>Participation in International Conferences - Held in Israel</u>

Date	Name of Conference	Place	Title of Oral Presentation	Role
March 2012	Can Innovative Thinking Lead to a Just and Sustainable Solution to the Conflict? An informal round-table in honour of Prof. Herbert C. Kelman	Van-Leer Institute,- Jerusalem	The One State Solution as a political option	Presentation
*May 2016	University of Haifa	Haifa	Sykes-Picot and the Founding Moment of Palestinian Nationalism	Oral Presentation

<u>Participation in Local Conferences</u>

Date	Name of Conference	Place	Title of Oral Presentation	Role
May 1993	The Arab Minority in Israel: Local Politics in the Age of Peace Agreements	Dayan Center for Strategic Studies, Tel-Aviv University.	The 1993 Elections: A Stage in the Development of a Local Leadership	Oral Presentation

Date	Name of Conference	Place	Title of Oral Presentation	Role
June 1994	The Arabs in Israel and the Peace Process	Dayan Center for Strategic Studies, Tel-Aviv University.	The Arabs in Israel and the Knesset Elections: A Re-examination	Oral Presentation
March 1994	Academic workshop on the national fissure in Israel	Jewish-Arab Center for Peace, Giv'at Haviva.	Research on Arab Politics in Israel	Oral Presentation
May 1996	The Elections among the Arabs and Druze: The Implications of Internal Divisions	The Program to Study Arab Politics in Israel, Dayan Center, Tel-Aviv University.	On the Roots of the Political Predicament of the Arabs in Israel	Oral Presentation
June 1996	The State and Radical Religious Movements	Jewish-Arab Center, University of Haifa.	Religion and Politics among the Arabs in Israel - Joint lecture with Prof. Sammy Smooha	Oral Presentation
May 1996	The Transformation from Conflict to Co-existence and its Impact on Israeli Society	Tami Steinmetz Center for Peace Research, Tel-Aviv University.	Arabs in Israel as Part of the Problem and Not of the Solution: Their Status in the Age of Peace	Oral Presentation
March 1998	Israeli Democracy 1948-1998	The Open University, Tel-Aviv.	Israel as an Ethnic State and the Crisis of the Arab Minority	Oral Presentation
May 1998	Israeli Research on Third Sector	Israeli Center for Third Sector Research, Ben-Gurion University at the Negev.	Voluntary Organization among the Arabs in Israel	Oral Presentation
May 1998	Fifty Years	Haifa University,	Nationalism and	

Date	Name of Conference	Place	Title of Oral Presentation	Role
	of Science in Israel	Haifa.	Democracy in Israel	
June 1998	Multi-cultural Society in Israel	Hebrew University and the Par-Ilan University, Jerusalem and Ramat-Gan.	The Palestinian Minority in Israel: The Iron Wall of the Jewish State and it's Implication	Oral Presentation
June 1998	Annual conference of the Israeli association for Statistics	The Hebrew University, Jerusalem.	survey's among the Arabs in Israel - Joint Lecture with Prof.' Sammy Smooha	Oral Presentation
June 1998	Theoretical Options for the status of the Arab Minority in Israel	The Jewish-Arab Center, Haifa University and the Institute for Peace Research at Giv'at Haviva.	Bi-national, Israeli-Palestinian state as future solution for the Conflict	Oral Presentation
March 2007	Annual meeting of the Israeli Geographical Association	Ben-Gurion University, Beer Sheva.	The Political Geography of the Israeli-Palestinian conflict and its Alternatives	Oral Presentation
Dec. 2007	Following The "Future Vision": Jewish-Arab relations in Israel	Haifa University, Haifa.	The Bi-National Demand among Palestinians in Israel	Oral Presentation
Feb. 2011	Israeli Sociological Society annual conference	Tel Aviv-Yaffo College	Coexistence in Israel – alternative perspectives	Oral Presentation
May 2011	The Pacification of Europe: lessons for the Middle East	University of Haifa, Haifa	George Mitchell as a Peacemaker - Northern Ireland vs. Palestine\Israel: Lessons and Prospects for Successful Negotiations	Oral Presentation
Dec. 2011	Lecture to	University of Haifa	Democracy and the	Oral

Date	Name of Conference	Place	Title of Oral Presentation	Role
	Dan Kerzer Delegation		Arab Minority in Israel	Presentation
Jan. 2012	The Teachers Association – Dead Sea	Dead Sea	Lessons from the Arab Spring	Oral Presentation
Feb. 2012	Willy Brandt Center for Encounter and Communication (WBC), The Civil Peace Service\ Jerusalem	Tel-Aviv, Goethe-Institute (Asia House)	What are the peace potentials for the Israeli-Palestinian conflict on the Israeli side?	Oral Presentation
Nov. 2012	Explaining Political Islam – Towards a new model	Hertzog Center at Ben-Gurion University	Islamic Movements following the Arab Spring	Oral Presentation
Dec. 2012	Annual Meeting	The Israeli Geographical Association – Annual Meeting	Alternative Options for the Solution of the Israeli-Palestinian Conflict	Oral Presentation
Dec. 2012	Political Participation and Vote Among Arabs in Israel	School of Political Sciences, University of Haifa	Voting and Political Participation in the Arab Community	Oral Presentation
*Feb. 2013	The Israeli Attorney's annual conference	The Israeli Attorney's annual conference , Eilat	The Islamic Movements in the Arab Spring	Oral Presentation
*April 2013	Palestinian Politics	Majed Al-Kurum Library	Palestinian Politics and Negotiations	Oral Presentation
*April 2013	Water & Swage cooperation	University of Haifa	Public Attitudes towards the water cooperation	Oral Presentation

Date	Name of Conference	Place	Title of Oral Presentation	Role
*April 2013	Israeli General Elections 2013	University of Haifa	Elections in the Arab Society in Israel	Oral Presentation
*May 2013	Zionism and Bi-Nationalism	Tami Stientz Center, Tel-Aviv university	Prospects for Bi-Nationalism in Israel-Palestine	Oral Presentation
*May 2013	Prospects for Peace Between Israel and the Palestinians	Megido Regional Council	Prospects for Peace Between Israel and the Palestinians	Oral Presentation
*May 2013	Cherrick Forum at the Cherrick Center\ the Hebrew University	The Hebrew University	State, Majority and Minority in Israel	Oral Presentation
*Nov. 2013	A New Horizon for Peace After Two Decades?	School of Political Science\ University of Haifa	Palestinian Politics after Oslo – A Failed National Movement?	Oral Presentation
*Nov. 2013	Political Islam in a Cross road	Palestinian Academy for International Studies, ASSIA, Ramallah	Political Islam	Oral Presentation
*Dec. 2013	Environment Forum in the Galilee	Environment Forum in the Galilee.	Main challenges facing Arab Local Government in Israel	Oral Presentation
*Dec. 2013	Between Separation and Unification	Tami Stientz Center, Tel-Aviv university	Prospects for the Future of the Conflict	Oral Presentation
*Dec. 2013	Ethno-National Divisions and Democracy in Israel	Sociology Department, University of Haifa	Ethnicization Politics in Israel and the Prospects for Conflict	Oral Presentation

Date	Name of Conference	Place	Title of Oral Presentation	Role
*Dec. 2013	Co-existence in Israel	The Israeli National Local Heads Union	Israel and the Arab Spring	Oral Presentation
*Dec. 2013	What Happened to Zionism?. Cherrick Center\ the Hebrew University	Hebrew University, Jerusalem	State Policies towards the Palestinian Minority	Oral Presentation
*Jan. 2014	The Annual Conference of the Israeli Association for Public Law	The Annual Conference of the Israeli Association for Public Law , Haifa	Governance in Israel	Oral Presentation
*Jan. 2014	The Public Administration Dept. at the Hebrew University, Jerusalem	Hebrew university, Jerusalem	Main Challenges Facing Arab Local Government	Oral Presentation
*Feb. 2014	Mossawa Center, Haifa	Haifa	Intellectuals and Politics	Oral Presentation
*May 2014	Dayan Center, Tel-Aviv University	Tel Aviv university	Palestinians in Israel and the Palestinian National Movement	Oral Presentation
*May 2014	Cherrick Center\ the Hebrew University	Hebrew University	Palestinian Nationalism in the 21 century	Oral Presentation
*July 2014	Mada Al-Carmel	Mada Al-Carmel , Haifa	Palestinians in Israel – The Quest for Collective Leadership	Oral Presentation

Date	Name of Conference	Place	Title of Oral Presentation	Role
*Sep. 2014	Mossawa Center, Haifa	Mossawa Center, Haifa	Legal Status of the Arabs in Israel	Oral Presentation
*Oct. 2014	Nave-Shalom,	Nave-Shalom	Alternative Solutions to the Palestinian-Israeli Impasse	Oral Presentation
*Dec. 2014	PASSIA-Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs	Jerusalem	Palestinians and Israel since 1948	Oral Presentation
*Dec. 2014	PASSIA-Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs	Jerusalem	Political movements: national and religious - Israeli political movements and parties	Oral Presentation
*Jan. 2015	INJAZ – The Arab Center for Local Government	Umm Al-Fahem	Palestinians in Israel – Current Challenges	Oral Presentation
*Feb. 2015	Shaknen Academic College, Shaknen	Academkic College Shaknen	Election in Israel	Oral Presentation
*June 2015	University of Haifa-Faculty of Social Sciences, Faculty of Humanities and Faculty of Law	University of Haifa	When 67 meets 48 in 2015- Politics in Israel and Palestine and the future of the conflict	Oral Presentation
*July 2015	Berl Katznelson Foundation	Beit Berl	"The Israeli Elections of March 2015 and their Implications for the	Oral Presentation

Date	Name of Conference	Place	Title of Oral Presentation	Role
			Peace Process"	
*Nov. 2015	Palestine Studies Institute\Ramallah and Beirut and Mada Al-Carmel, Haifa	Mada Al-Carmel, Haifa	Palestinians in Israel and the Palestinian National Movement	Oral Presentation
*Nov. 2015	Emil Touma Institute, Haifa	Emil Touma research Institute, Haifa	Emil Touma and The One state-Two States Solution	Oral Presentation
*Dec. 2015	The Galilee Society	The Galilee society Shefaraam	Basic Social Research as a Tool for Change	Oral Presentation
*Mar. 2016	Tel Aviv University, Dayan Center	Tel Aviv University	Islamic movements – Women Activism	Oral Presentation
*Mar. 2016	Haifa University, Department of Middle East History	University of Haifa	Al-Kawakibi and His Legacy-The Yitzhak Wiesman Book	Oral Presentation
*April 2016	Tami Stienetz Center at Tel Aviv university	Tel Aviv University	Toward a Bi-National Solution in Israel-Palestine	Oral Presentation
*May 2016	School of Political Sciences	University of Haifa	Sykes-Picot and the Founding Moment of Palestinian Nationalism	Oral Presentation
*June 2016	BESA Center, Bar-Ilan University	Bar Ilan university	Abu Mazen in A transitional Period = From Two State Dream to One State reality	Oral Presentation

Supervision of Graduate Students

- **MA Students**

	Student Name	**Other Instructor**	**Title of Theses\ Dissertation**	**Degree**	**Date of Completion**	**Special Achievements**
1	Sharon Liper	Prof Avraham Brichta	Parents Rule on the Socialization Process among their children	MA	2000	
2	Manar Mahmoud	Dr. Amal Jamal	The Collective Rights of the Palestinians in Israel in the Israeli Academic Debate	MA	2006	PhD from Tel Aviv University
3	Riad Boqai		Implementation of Decisions Towards the Arabs in Israel	MA	2006	
4	*Jihan Hassan		Turn-out in Knesset Election among the Arabs in Israel	MA	2014	
5	*Kassim Abu-ALheja		The Political Though and Practice of the Islam in Brotherhood Movement in Jordan	MA	2015	
6	*Noa Frank	Dr Arik Gronik	The effectiveness of the economic sanctions imposed on Iran in light of the lessons learned from the past	MA	2015	Excellent Grade (theses)
7	*Jalal		The Effect of	MA	2015	PhD Student

	Student Name	Other Instructor	Title of Theses\ Dissertation	Degree	Date of Completion	Special Achievements
	Ibdah		the Appointed Committees on Local Democracy in Arab Society – A Comparative Perspective, before and After their Appointment			at Ben Gurion University
8	*Sefi Shiliam	Dr. Asaf Turjeman	Explaining Minority Demands: Israel and North Ireland Compared.	MA	2016	
9	*Wafi Ghanami		The Impact of Voluntary Work in the Identity of Arab Youth in Israel	MA	2016	PhD student at Bar Ilan University
10	*Rasha Assaf		The Impact of Renovation Project on Jewish-Arab Relations: The Case of Akka	MA	2019	PhD Student at the University of London
11	*Silvia Gambino		The Place of Civil Society During a Political Transition: The Case of Post-Revolutionary Tunisia (2011-2014)	MA	In progress	
12	*Walid Shanan		The Coloration Between Municipal Government and Violence in the Arab Society in Israel	MA	In progress	

- PhD. Students

	Name	Other	Topic of		Completion	Achievements

		Instructor	Dissertation		Year	
1	Amekam Harpaz	Dr. Sergio Hertzog	Community Policing and Police Attitudes Toward Minority Communities in Israel	PhD	2007	Adjunct Prof at the University of Haifa
2	Ahmad Hijazi		Democratization And Community Involvement in Local Authorities	PhD	2008	General Director of Water Company D18
3	Yousef Shadi		Foreign Aid and Corruption in the Palestinian National Authority	PhD	2010	Lecturer at Emeq-Yizrael College
4	Fadi Nahas		Civil Society-State relations in Egypt under Mubarak (1981 – 2011)	PhD	2012	Lecturer at Bet Berl College
5	*Niva Golan Nader	Dr. Aviad Rubin	State institutions and Marriage Regulation in Israel and Turkey	PhD	2017	Presidential doctoral scholarship; Israel Institute PhD Fellow
6	*Hassan Khalayli		Explaining Variation of Reconciliation Modes in Divided Societies	PhD	2018	
7	*Moshe Bali'ash		State Violence Against Minorities in Democracies	PhD	2018	Director of Police Training college
8	*Salim Brake	Prof. Gadi Barzilai	What Explains Parliamentary effectiveness?	PhD	2019	Lecturer at the Open University B7
9	*Khader Sawaid		Variation of Democratization Process in the Arab World	PhD	In progress	Researcher at the National Security center, Tel Aviv
10	*Mohamad Khalayli	Dr. Doron Navot	The Role of HAMULA in Arab Municipal Government – What Explains the Persistence of	PhD	In progress	Lecturer at Oranim College

			Primordial Structures in Modern Society			
11	*Samir Swied	Dr. Doron Navot	What Explains the Success of Minority Leadership in a Complicated Situation – Arab Leadership in Israel	PhD	In progress	

Post Doc

Dan Miodownik	Regulation of Ethnic Conflict	Post Doc	2011-212	Professor at the Hebrew University
*Ahmad Diab	Understanding Co-existence in Israel	Post Doc	2020-2021	